

Isten a világosság, a tudatlanság a sötétség. Ahol Isten jelen van, ott nem lehet tudatlanság.

A Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közösségének Magazinja 10. szám

a tartalomból

A Véda, mint tudomány

Krisna-völgy

Amiről a szentek beszélnek

Lélekvándorlás

A tudat természete

ISKCON alapító ācāryāja Ő Isteni Kegyelme
A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda

Hare Kṛṣṇa
Hare Kṛṣṇa
Kṛṣṇa Kṛṣṇa
Hare Hare

Hare Rāma
Hare Rāma
Rāma Rāma
Hare Hare

*Á*llj meg egy percre...

Van egy kis időd? Vagy úgy. Érted. Szaladsz a munkahelyedre, a bankba, a közértbe, a pályaudvarra, tárgyalásod van, esküvőd lesz, szül a feleséged, vár a barátod, kirúgtak a cégtől, ellopták a kocsid, meghúztak matokból, beteg az anyósod, költözöl, a fiad kábítószeres lett, nem kaptad meg a fizetésed...

Állj meg egy percre, csak boldog karácsonyt szeretnénk kívánni neked. Igen. Nem hiszed? Szeretnénk neked adni valamit, amitől tényleg boldog lesz a karácsonyod. Nem, nem egy zsák pénzt... És nem is egy mobiltelefont. Utazást a Kanári-szigetekre? Nem, nem. Felejtse el ezeket. Milliószer értékesebb kincset akarunk ajándékozni neked – ingyen és bérmentve. Nézd ezt a könyvet: „A Bhagavad-gītā úgy, ahogy van”. Fogd meg, nézz bele. Itt egy másik – „Śrī Caitanya tanítása”. És ehhez mit szólsz? „Az önmegvalósítás tudománya” Azt mondod, láttad már valahol őket? Csak mindig rohantál, amikor az utcán kínálták neked... Igen, ott vagyunk mindenhol. Tetszik? Olvass bele: ...dehino smin... Igen, ez a lélekvándorlásról szól. Lelkek vagyunk, nem pedig ez az anyagi test, ami örökké változik. Érdekesnek találod? Te is egy lélek vagy. Akár hiszed, akár nem, te is egy lélek vagy, és Istenhez tartozol. Hogy valahol mindig érezted, hogy ez a világ, ez az élet nem lehet az „igazi” dolog? Mindig is kerested az értelmét, a lényegét, és nem találtad? Nem is tudtad, hol keresd, ugye? A Bhagavad-gītā, Isten szava – Neki igazán hihetsz. Megtanítja neked, hogyan élj, hogy visszatérhess Hozzá, ahol igazán boldog lehetsz. Ez a tudás a mentőkötél. Csak meg kell ragadnod. Enélkül csak megfulladsz. Te is úgy érzed? Itt az ideje, hogy elkezdj igazán élni, nem? Hogy lehetnél boldog, amíg azt sem tudod, ki vagy, miért vagy itt, és hová tartasz? A lélek nem lakik jól a jó fizetéssel, a kényelmes lakással, a külföldi nyaralásokkal meg a Porscheval. Istenről kell hallania – csak akkor leszel boldog meg elégedett. Ne gondold, hogy ezzel a rohanással eléred a célt, s a végén boldog leszel. Nézd meg, mi folyik a világban – nem kell részleteznem, azt hiszem. Hagyd abba ezt az értelmetlen rohanást! Gondolkozz el, használd a fejed. Keresd meg a dolgok igazi értelmét, az élet lényegét, az életed célját! Ne hagyd magad becsapni! Megpróbálsz? Olvasd el ezeket a könyveket. Minden kérdéssre megtalálod bennük a választ – még azokra is, amelyeket eddig még sem tettél fel...

Igen, ezért vagyunk az utcán ilyenkor karácsony előtt, egész decemberben. Hogy mindenkinek boldog karácsonyt kívánjunk. Olyan boldog karácsonyt, ami nem két üres szó csupán. Ami nem veszti el az értelmét rögtön azután, hogy kimondtad. Ami nem csak csillagszóró és szalancukor, bejgli meg dióspatkó. Nem, nem vagyunk elene, dehogyis...Csak szeretnénk hozzáadni valamit, amittől az egésznek értelme lesz: igazi tudást, lelki önmagad megismerését, Isten, Krisna megismerését. Jól hangzik?

Hát akkor fogd, a tiéd. Melyiket kéred?

Boldog Karácsonyt.

Nalini-kanta devī dāśī

A LAP MUNKATÁRSAI:

Felelős szerkesztő:

Manorāma dāsa

Főmunkatárs:

Hemāngī devī dāśī

Rovatvezetők:

Ísvara Kṛṣṇa dāsa

Lilāvātāra dāsa

Rādhānātha dāsa

Lektorálás:

Śyāmā devī dāśī

Művészeti tanácsadó:

Magyar Zsuzsanna

Nyomdai előkészítés:

Sundara-rūpa dāsa

A SZANSZKRIT SZAVAK
KIEJTÉSE:

A szavakat meghatározott rendszer szerint írjuk át latin betűs formába, mely lehetővé teszi az olvasó számára a szavak helyes kiejtését.

a - mint az **a** az alma szóban; **ā** - mint az **á** az akác szóban (kétszer olyan hosszú, mint a rövid a); **e** - mint az **é** az élet szóban; **ī** - mint az **í** az így szóban; **ṛ** - mint a **ri** a karika szóban; **c** - mint a **cs** a cserép szóban; **ch, jh, dh** - mint a **cs** és a **h** együtt, a **dzs** és a **h** együtt valamint a **d** és a **h** együtt. Tehát a Kṛṣṇa szót Kṛśnának, a Caitanya szót pedig Csaitanyjának ejtjük.

KIADJA:

Magyarországi Krisna-
tudatú Hívók Közössége,
8699 Somogyvámos,
Fő u. 38.

Terjesztése adományokért

Bölcsélet

A Kṛṣṇa-hit alapvető tanításai	2
Lélekvandorlás – s ami mögötte van	6
A Véda, mint tudomány	8
Amiről a szentek beszélnek	16

Tudás-formák

A tudat természete	26
Tudatjátszmák	29

Nemzedékünk

Mondd meg mit eszel, s megmondom ki vagy!	30
Hare Kṛṣṇa és hardcore	32

Kultúra

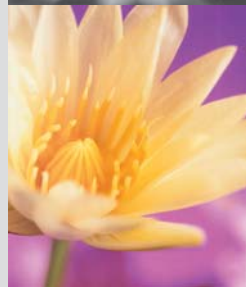
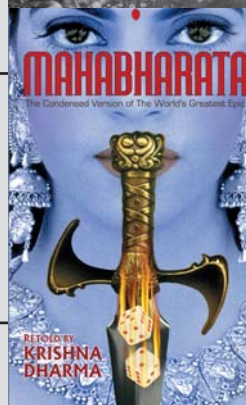
Könyvajánló	7
-------------	---

Élet-szélus

Egészséges életmód az Ájurvéda alapelvei szerint	34
A környezet hatása az énré	35
Életünk Kṛṣṇa-völgyben	36
A varjúnépszámlálás	38

Társadalmunk

Milyen is az elefánt?	7
Ételt az életért	10
Sziget 2000	12
Tudatmentés	14
Śrīmad-Bhāgavatam – A szentek kérdései	17

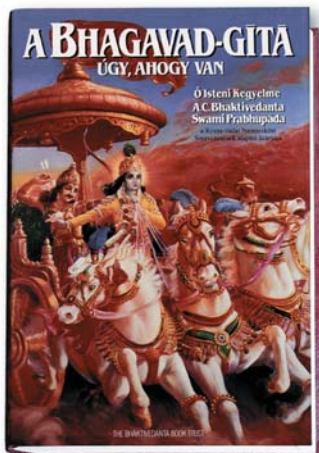

B Ö L C S E L E T

Rölcselet

A KRISNA-HIT ALAPVETŐ TANÍTÁSAI

a Krisna-hit alapvető tanításai

A Kṛṣṇa-hit filozófiája olyan ősi indiai írásokon alapszik, mint például az upanišadok, a purāṇák, vagy a *Mahābhārata* eposz részét képező *Bhagavad-gītā*.

A Kṛṣṇa-hit egyik legfontosabb tétele - a hinduizmus körén belül általánosan elfogadott - lélekvándorlás gondolata. Eszerint az ember (és minden más lény) nem a testének tekintendő, hanem egy örök, láthatatlan, transzcendentális természetű léleknek, amit szanszkritul *ātmának* (önvalónak) neveznek. Ez a természetfeletti „részecske” ebben a világban különféle testeket ölt magára és vet le magáról, ahogyan a ruháinkat cseréljük.

A lélek léte örök, azonban az anyagi testek romlandóak, megöregszenek és elpusztulnak. Így a lélek egy új testbe kényszerül vándorolni. Hogy milyen testbe kerül, az a korábban elkövetett tetteinek erkölcsi súlyától függ. Az élőlények sorsát szabályzó törvényszerűséget karmának nevezik, amit cselekedeteivel maga az élőlény alakít ki. Vagyis mindenki a maga sorsának – és jövődőlbeli testének – a „kovácsa”. Az *ātmá* (lélek) egyaránt megszülethet növényi, állati, vagy emberi testben - az élet forrása, a lélek minden fajban egyforma, csupán az öltözet különbözik. Ez a felfogás az egyik oka az Indiában széles körben elfogadott erőszaknélküliségnek, az állatok iránti könyörületességnek, illetve a vegetarianizmusnak is.

A *vaiṣṇava* teológia szerint Isten megértésének különböző fokozatai vannak. Az Ő energiái mindent áthatóak, ám az energiák forrása végeredményben egy legfelsőbb személy, aki személyes jellemvonásokkal rendelkezik: formája van, cselekedetei, szokásai és különleges tulajdonságai. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a földiekhez hasonló, anyagi teste lenne, hanem transzcendentális, soha nem öregedő és el nem múló, gyönyörrel teli, lelki testtel ren-

delkezik. Ezt a perszonális Istent nevezzük Kṛṣṇának, ami arra utal, hogy Ő fenséges tulajdonságai által „mindenkit vonz”.

Az egyéni élőlények, a parányi lelkek eredendően Kṛṣṇa társaságában, a lelki világban éltek, de szabad akaratukat rosszul használva elfordultak Istentől, és így az anyagi világba zuhantak.

**Az egyéni élőlények,
a parányi lelkek
eredendően Kṛṣṇa
társaságában, a
lelki világban éltek,
de szabad akaratukat rosszul
használva elfordultak Istentől, és így
az anyagi világba
zuhantak.**

Ezt a világot éppen azért hozza létre a Teremtő, hogy helyet biztosítson a függetlenségre vágyó, önző lelkeknek. Az anyagba esett lélekszikrák valódi kilétükről megfedkezve különböző anyagi burkolatokat (testeket) öltenek magukra, és ezen keresztül próbálják élvezni létüket. Azonban az anyagi világ alacsonyabb rendű természete és mulan-

dósága révén soha nem teheti elégedetté az elveszett boldogságukat kutató élőlényeket.

Isten időről időre különböző formákban alászáll ebbe a világba, éppen azért, hogy emlékeztesse a *jívákat* (a parányi lelkeket) elfelejtett helyzetükre, régen elhagyott otthonukra, és a Hozzá fűződő kapcsolatukra. Az ilyen formában megjelenő isteni lényeket inkarnációknak, szanszkritul *avatároknak* nevezik. Isten olykor személyesen jön el a Földre, és van, amikor egy parányi lelket küld el, megbízva őt üzenete hirdetésével. E gondolkodásmódból adódik a hinduizmus eredendő toleranciája a különféle vallások iránt: ha más vallások hívei egy másik szentírást és vallási tanítót követnek is, végső soron a tanítások forrása ugyanaz a Legfelsőbb Lény, aki segíteni igyekszik a különböző helyeken és időkben élő lelkeken.

Isten a kinyilatkoztatáson keresztül, és a tanítómesterek által mutatja meg azt a lehetőséget, ahogy a lélek újra eljuthat eredeti otthonába, vissza Istenszékhez. A szentírásként tanulmányozása, egy hiteles lelki tanítómester elfogadása és követése elengedhetetlen feltételek ehhez. Emellett a lelki gyakorlónak fontos erkölcsi követelményeknek is eleget kell tennie (például tartózkodás a kábító- és mámorítószerektől, a húsevéstől), és emellett rendszeresen ismételnie kell Istent neveit, melyek fontosságát a védikus írások különösen hangsúlyozzák a jelenlegi korszakban: Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare, Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare. A lelki élet szabályait komolyan követő hívő megszabadul múltbeli rossz tetteinek minden következményétől (*karmájától*), és végül teste elhagyása után nem kell egy újabb evilági testben megszületnie.

Isvara Kṛṣṇa dasa

1976. augusztusában Śrīla Prabhupāda néhány hetet a Londontól tizenöt mérföldre északra fekvő Bhaktivedanta Manorbán töltött. Ez idő alatt Mike Robinson, a London Broadcasting Company riportere interjút készített vele otthonában. Beszélgetésükben, melyet később műsorra is tűztek, Śrīla Prabhupāda azt nyilatkozta, hogy a Kṛṣṇa-tudat „Nem az én hiszem, te hiszed valamiféle rituális ceremóniája”, hanem mély filozófiai rendszer, mely világos és tömör magyarázatot ad a reinkarnációról.

Lélekvándorlás

– s ami mögötte van

Mike Robinson: Elmondaná, miben hisz Ön, mi a Kṛṣṇa-tudatú mozgalom filozófiája?

Śrīla Prabhupāda: Igen. A Kṛṣṇa-tudat nem hit kérdése; ez tudomány. Az első lépés ismerni a különbséget az élő test és a halott test között. Mi a különbség? A különbség az, hogy amikor valaki meghal, akkor a lélek, vagyis az életerő elhagyja a testet. Ezért nevezik a teste „halottnak”. Két dolog van tehát: az egyik ez a test, a másik pedig az életerő a testben. Mi a testben lévő életerőről beszélünk. Ez a különbség a Kṛṣṇa-tudat tudománya – amely lelki – és a közönséges materialista tudomány között. Egy egyszerű embernek emiatt kezdetben nagyon nehéz értékelnie a mi mozgalmunkat. Az embernek először azt kell megértenie, hogy ő lélek, valami más, mint ez a test.

Mike Robinson: És mikor fogjuk ezt megérteni?

Śrīla Prabhupāda: Bármelyik pillanatban megértheti, de szükség van hozzá egy kevés intelligenciára. Például amikor a gyerek nő, nagy fiú lesz belőle, aztán fiatalember, a fiatalember felnőtté válik, a felnőtt pedig öreg ember lesz. Ez idő alatt, bár a teste egy gyerekből öregemberré változott, mégis ugyanannak a személynek érzi magát, ugyanazzal az azonossággal. Nézze csak meg: a test változik, de a test lakója, a lélek ugyanaz marad. Így logikusan le-

vonhatjuk a következtetést, hogy amikor jelenlegi testünk meghal, egy újabb testet kapunk. Ezt nevezik lélekvándorlásnak.

Mike Robinson: Ha a lélek halhatatlan, mindenkinek a lelke Istennek lesz, amikor meghalnak?

Śrīla Prabhupāda: Nem szükségszerűen. Ha valaki alkalmas rá – ha arra képzezte magát ebben az életben, hogy visszamenjen, haza, vissza Istenhez –, akkor visszamehet. Ha nem képezi erre magát, akkor kap egy újabb anyagi testet. Nyolcmillió-négyszázezer különböző test van. Vágyai és karmái szerint a természet törvényei egy megfelelő testet adnak neki.

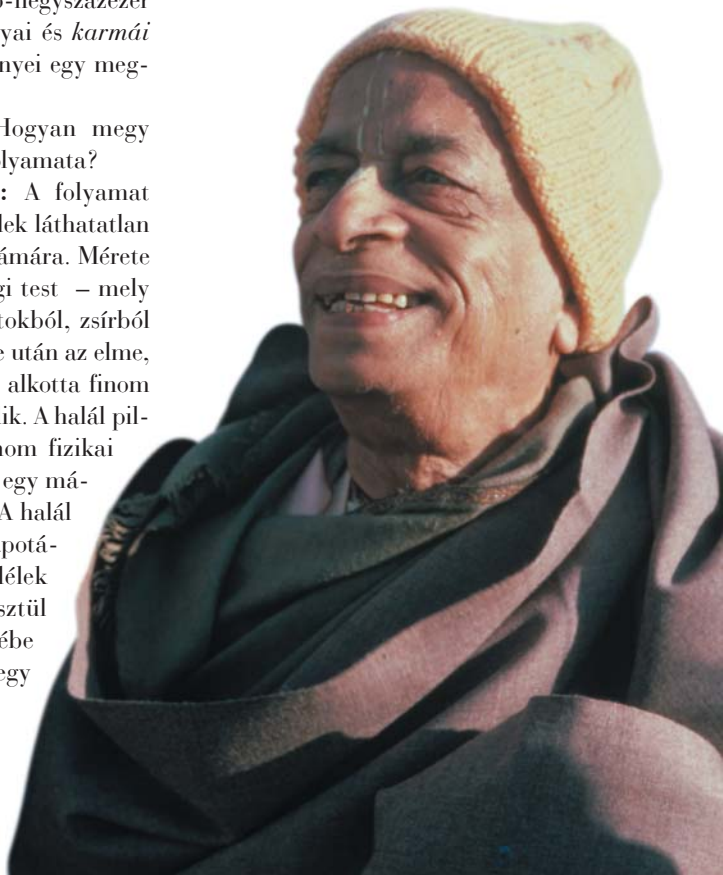
Mike Robinson: Hogyan megy végbe a lélekvándorlás folyamata?

Śrīla Prabhupāda: A folyamat nagyon szövevényes. A lélek láthatatlan a mi anyagi szermünk számára. Mérete atomikus. A durva anyagi test – mely érzékekből, vérből, csontokból, zsírból stb. áll – megsemmisülése után az elme, az intelligencia és az ego alkotta finom fizikai test tovább működik. A halál pillanatában tehát ez a finom fizikai test viszi a parányi lelket egy másik durva anyagi testbe. A halál pillanatában az elme állapotától függően a parányi lélek egy apa ivarsejtén keresztül egy bizonyos anya méhébe kerül, s aztán kifejleszt egy

bizonyos típusú testet, melyet az anya adott. Ez lehet emberi lény, lehet macska, kutya, bármi.

Mike Robinson: A test halála után újra visszajövünk mint valami más a következő alkalommal?

Śrīla Prabhupāda: Igen, mivel létünk örök. A munkánk alapján egyszerűen csak testet cserélünk. Ezért akarunk kell, hogy megtudjuk, hogyan lehet ezt a folyamatot megállítani, hogyan maradhatunk eredeti, lelki testünkben. Ez a Kṛṣṇa-tudat.

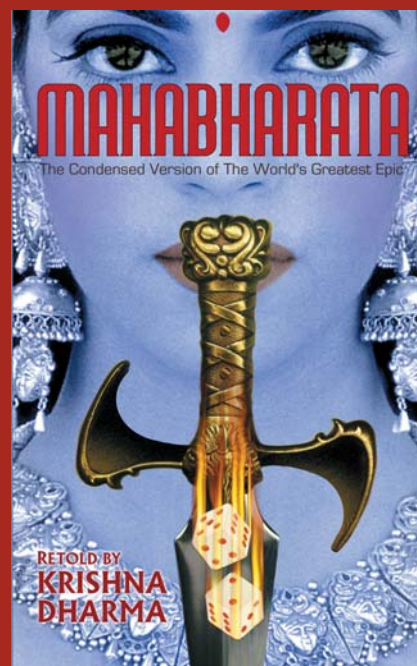

Isten hozta a kedves olvasót egy olyan világba, ahol az istenek és a hősök közöttünk járnak, ahol erényes királyok uralkodnak a népen, ahol a jó mindig győz a gonosz felett. Ahol az ember tudja, miért él, ahol lélekben békét, s boldogságot nem hiába remél. Íme egy könyv, amely miközben eseményével magával ragad, kezünkbe örökérvényű életbölcsességeket ad. A Mahābhārata Pāṇḍu király öt jámbor, vallásos fiának viszontagságos és kalandokkal teli életét beszéli el. A történet során a testvérek nagyon sok megaláztatás és békekísérlet után elhatározzák, hogy szembenéznek trónbitorló és nép-sanyargató rokonaikkal, a Kurukkal, s visszaszerzik a tőlük álnokul megszerzett hatalmat. A kuruksetrai csatamezőn felsorakozik a két hadsereg, ám az ellenség soraiban álló rokonai láttán a

legdicsebb harcos, Arjuna szívével elönti a kétségbeesés, s nyílat félredobva harci szekere-re roskad. Tehetetlenségében barátja, Krisna segítségét kéri, aki felfedi előtte a legmagasztosabb tudás titkait...

A Mahābhārata a világirodalom legkorábbi és legterjedelmesebb eposza, melyet ma már nem csak Indiában, hanem az egész világon ismernek. A hagyomány szerint, „ami nem található meg ebben a könyvben, azt hiába keresnénk a világon”. A többszáz ezer versből álló mű a Lál Kiadó gondozásában most 400 oldalon összesűrített formában várja a szórakozásra és az okulásra vágyókat.

Decembertől a könyvesboltokban.
Utánvétellel megrendelhető:
1286 Budapest, Pf. 18.

Mese a toleranciáról

A hinduizmus a legsokoldalúbb vallásos képződmény. Sokarcúságának egyik magyarázata, hogy megalapítása nem fűződik egyetlen személyhez, hanem évszázadok során mintegy önmagából, a benne lakozó erők következtében és a külső körülmények hatására jött létre. A hinduk szívesen nevezik vallásukat „*sanātana dharmának*”, azaz „örök vallásnak”, amely időről időre isteni megtestesülések által (Rāma, Kṛṣṇa, Buddha stb.) nyilatkozik meg és mondja ki újra a már ismert, de valamiképpen feledésbe merült igazságot.

Az India bibliájaként ismert eposzban, a Bhagavad-gītában azt állítja a Legfelsőbb Lény, Kṛṣṇa, hogy „Mindenkinek minden tekintetben az Én útamat járja”. Éppen ezért a hinduk egyik legfontosabb kulcsszava a tolerancia. Tisztelik a változatosságot, az üdvösségre vezető utak sokféleségét. Számukra nem a máz a lényeges, hanem az emögött rejlő odaadás, szeretet. Úgy

gondolják, hogy minden vallás, Istentől származó bölcséleti rendszer igazat mond, csupán különféle részaspektusait világítják meg ugyanannak az Egésznek. Szemléletmódjukat nagyon hűen illusztrálja az alábbi rövid tanmese:

A jaipuri mahārāja összegyűjtötte a város vak embereit.

Közéjük vezetett egy elefántot.

– Milyen az elefánt? – kérdezte.

Aki az ormányát tapogatta, így felelt:

– Az elefánt egy vastag tömlőhöz hasonlít.

Aki a lábát fogta:

– Az elefánt olyan, mint egy hatalmas oszlop.

Aki a farkát:

– Vékony kis bőrredő az elefánt.

Ilyen elefánt-ügyekbe mi is nap mint nap belebonyolódunk. Kicsiben, nagyban; életünk minden percében állást foglalunk valami mellett, vonatkozik az akár a nagybetűs Igazságra,

Milyen is az elefánt?

akár relatív, ingoványos talajon álló emberi igazságocskákra. Ha itt és most nekünk tennék fel a kérdést, „Nos, hát akkor milyen is az elefánt?”, akkor bizony egyáltalán nem biztos, hogy a hindu szemléletet érvényesítenénk. Sokkal inkább valószínű, hogy mindegyikünk csak hajtaná a maga igazát, s erről hangzatos szavakkal, ügyes szónoki fordulatokkal és költséges reklámhadjáratokkal igyekezne meggyőzni a körülötte állókat is. Lassacskán mindenki beleavatkozna a vitába, s a dolog odáig fajulna, hogy a bőrredő-pártiak hajba kapnának az oszlop-pártiakkal, miközben a tömlő-hívek mindkettőnek ellátják a baját. Természetesen aztán változna a szereposztás, aki alul volt, az felülre kerülne, s a küzdelemnek soha sem lenne vége.

Eközben csak egy dolgot felejtenénk el: azt, hogy mi tulajdonképpen vakok vagyunk.

Kṛṣṇa-līlā devī dāśī

A véda

mint tudomány

A *veda* szanszkrit szó legáltalánosabb fordításban tudományt, tudást jelöl.

Egy intellektuális tradíciót, mely a világ valamennyi megnyilvánult és meg nem nyilvánult jelenségét, a lét, a végső eredet metafizikai kérdéseit, az emberi élet egyéni és társadalmi célját az öröklét, teljes tudás, és örök boldogság személyiségeként létező Abszolút Igazság, Isten perspektívájából magyarázza el.

A tudomány definíciójának leginkább konszenzust teremtő megfogalmazása: olyan hiteles tudás, melyre az emberi fejlődés épül. A régi korok emberei számára a véda szó sokkal mélyebb értelemmel bírt, mint a mai embernek a „tudomány”, több mindent foglalt magába. A védikus és a modern tradíció a tudás, vagy tudomány fenti, általános definíciójának tekintetében minden bizonnyal egyetért, de e meghatározás elemeinek (1. a tudás hitelessége, 2. az emberi fejlődés meghatározott iránya) értelmezésében eltérések vannak.

A tudás hitelessége szerinti különbségek

A tudományosság nyugati elképzelésében csak az érzéktapasztalatoknak és a róluk szóló logikai gondolkodásnak van bizonyító ereje bármilyen tudományos kérdés eldöntésében. Ennek eredményeképpen az idők folyamán a tudományos érdeklődés az érzékszervek által tapasztalható világra szűkölt. A

lélekről és Istenről szóló, érzéktapasztalatok és a logika által érdemben nem bizonyítható egyetemes, vagy egyedi állításokat a nyugati értelmiség fokozatosan kiutasította a tudományosság birodalmából. A filozófusok és a tudósok, a modernség mintegy három és fél évszázados története során, az intellektuális tradíciót átalakítva, sajátos, a vallás állításait és módszereit kirekesztő demarkációs kritériumokat bevezetve szigorúan „tapasztalati” tudományt építettek fel, mely egyes irányzataiban egyszerűen figyelmen kívül hagyja a fizikai érzékelés feletti (metafizikai) valóságot.

„A demarkáció problémájának azt nevezem, hogy találjunk olyan kritériumot, melynek segítségével el tudjuk választani egymástól egyfelől a tapasztalati tudományokat, másfelől a matematikát és a logikát, de egyúttal a metafizikai rendszereket is.” (Karl Popper)

A védikus tradíció tágabb értelmezést adott, mert nem választotta el radikálisan a tudás, a tudomány területeit demarkációs kritériumokkal. A tudományos érdeklődés nem volt az érzékekkel tapasztalható világra lesűkítve, bár végső célját, az Abszolút Igazság tapasztalatát tekintve szintén „tapasztalati” rendszer. A védikus tudás minden fizikai és „metafizikai” tudást magában foglalt, sőt a megnyilvánult és meg nem nyilvánult (okkult) valóság egyidejű ismerete feltétele is volt a „bölc ember” jelző használatának. Sokatmondó ezzel kapcsolatban a Śrīmad-Bhāgavatam

verse, mely bemutatja a naimisáranyai erdőben, az akkori idők tudós értelmiségi rétegének krémjéből összegyűlt szentek kritériumait, amelyek alkalmazásával Sūta Gosvāmī látták a közülük legalkalmasabbnak arra, hogy az emberi lét lényegét érintő kérdéseikre válaszoljon.

„Te vagy a legidősebb tanult *vedāntista*, óh, Sūta Gosvāmī, így rendelkezél Vyāsadeva – az Istenség inkarnációja – tudásával, és ismersz más szenteket is, akik jártasak minden fizikai és metafizikai tudományban. (S.B. 1.1.7.)

Az „emberi fejlődés” értelmezéséből fakadó különbségek

A nyugati civilizáció úgynevezett modernsége tehát az „anyagba ragasztotta” a tudományt, mely ettől kezdve az emberi lény testi kényelmének fokozását, vagy kényelmetlenségének csökkentését hivatott elősegíteni. Az ilyen tudomány elméleteit egy kortárs tudományfilozófus „hálónak” nevezte, melyet a tudósok vetnek ki azzal a céllal, hogy „kifogják” vele a világot, hogy irányítsák és a lehető legnagyobb mértékben kihasználják az emberiség anyagi kényelmének végtelen növelése érdekében.

A védikus tudomány által inspirált kultúrában az emberi fejlődés fogalmát nem az anyagi világ nagyszabású kihasználása, technológiai kontrollja merítette ki. A megismerés végső tárgya az időtlenség és nem a múlandó dolgok

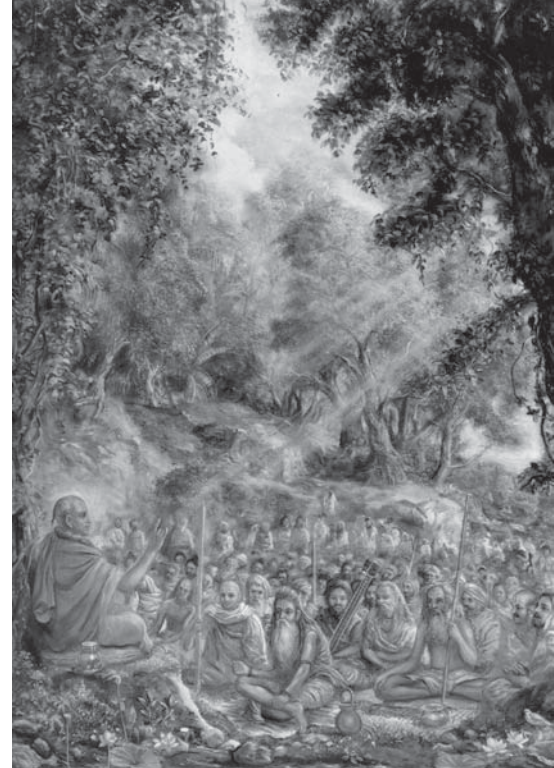
voltak. Ennek megfelelően az emberi fejlődés a szellemről és Istenről szóló tudásban való emelkedés szinonimája volt.

A végcél nélküli ember tudományának problémája

A nyugati tudománykonceptió, annak kezdeteinél, a skolasztikában^{*1}, a tapasztalati tudomány szerepét csupán a keresztény szentírás szavait az evilági tapasztalattal is alátámasztó, azt igazoló tevékenységként látta. Idővel azonban az autoritások, a kétségbevonhatatlan szavú tekintélyek leértékelődésé-

vel egyidejűleg a tudás egyre kevésbé jelentett egy egyszer és mindenkorra ki nyilatkoztatott, örök és tökéletes, abszolút igazságot. A modernista spekuláció e kérdésben is az evolúciós gondolkodást alkalmazva, a tudás folyamatos gyarapodásának leírásakor „kumulatív”^{*2} fejlődési modellt rajzolt meg. Ebben az elképzelésben a tudomány egy olyan dolog, mely arra vár, hogy az idők folyamán az ember a tapasztalatok és a róluk való gondolkodás segítségével összeállítsa.

Lilavatara dasa

*1. A skolasztika a IX.-XI. századtól kezdődően a középkori keresztény tudományt jelöli. A kolostorokban, templomi iskolákban és az Egyház egyetemein oktatták, főként Arisztotelész írásaira támaszkodik. Abban az időben a tudomány szó jelentése nagyon hasonló volt ahhoz a felfogáshoz, amelyet a bevezetésben a védikus tudomány kapcsán említettünk. A skolasztika történetének későbbi alakulását vizsgálva jól megfigyelhető az olyan fogalmak jelentésének változása, mint a tudomány, teológia, filozófia. A XII.-XIII. században szétvált a teológia és a filozófia, később, a XIV. században a természettudomány és a természetfilozófia önállósodását figyelhetjük meg.

*2. A kumulatív szó felhalmozódást, összegződést jelent. A fenti szöveggörnyezetben az emberiség tudományos haladásának azon elképzelését takarja, mely szerint a történelem során szakadatlan fejlődést figyelhetünk meg. E nézet szerint az ismeretek és az eljárások vég nélkül halmozódnak, és összeadódnak.

A Descartes utáni filozófusok egy része forradalmi módon nem határozott meg vég-ső célt az emberi élet egyéni és társadalmi fejlődésének, sőt ennek még a szükségességét is tagadta. A tökéletesség elérhetetlen, megfoghatatlan végtelenül kereshető - mondták.

„A boldogságunk sohasem fog olyan teljes élvezetből állni, és nem is állhat olyan teljes élvezetből, melyben nincs már semmi, amire vágyhatnánk, amely az elménket tompává teszi, hanem állandóan fejlődik

újabb örömek és tökéletességek felé.” (Leibnitz)

Ennek az elképzelésnek a leggyengébb pontja éppen az, hogy a fejlődés végső céljának konkrét meghatározása nélkül nem lehet kimutatni a fejlődés tényét. A kérdés elkenésének megjelenése a tudományfilozófiában súlyos filozófiai ellentmondáshoz vezetett, melyet a posztmodern időkben sok gondolkodó felfedezett. Az egyik ilyen filozófus Thomas S. Kuhn volt, aki az 1970-es években írt, A tudományos forradalmak szerkezete című híres könyvében rámutat arra az alapvetően filozófiai anomáliára, melyet a tudomány történetében zajló események elemzése közben fedezett fel. Kétségbe vonta a kumulatív tudományfejlődési elképzelés korrektségét, mert ahogy rámutat, a tudományos forradalmak úgy mentek végbe, „hogy nem létezett semmiféle kitűzött cél, semmiféle állandó, egyszer s mindenkorra rögzített tudományos igazság, amelynek a tudományos ismeretek fejlődésében egymásra következő szintek egyre jobb megvalósulásai lennének.”

A védikus *sāstra* azonban nagyon világosan jelöli meg az egyéni és társadalmi fejlődés kívánt irányát, karakteres definíciót adva ezzel az emberi fejlődés fogalmának. A védikus tudást *apauruṣeyának* nevezik, olyan tudásnak, melyet nem az ember talált ki, nem összeállított tudás. Az univerzum hajnalán Brahmā kapta meg a szívén keresztül és átadta közvetlen leszármazottainak, a különféle bolygórendszerek vezetőinek, ősatyjainak, akik között ott voltak a föld őskorának bölcssei is. Ötezer éve Vyāsa foglalta össze ezt a tudást, a *śabdāt*, és hoz-

ta létre a szanszkrit nyelvű szentírást, a *sāstrát*, melyet Védák néven ismerünk. Az ókori Indiában a Védák tanulmányozása a *brāhmaṇák* (a papi és intellektuális osztály) speciális kiváltsága volt. A védikus képzés négy fokozatban történt, mely megfelelt a brahmanikus kultúra négy *āśramájának*, és a négy Veda különféle részeinek szisztematikus (céltudatos) tanulmányozását, illetve oktatását foglalta magába. Ezeket az írásokat *śruti* *sāstraként* ismerik, az említett rendszeren belüli oktatásukra, illetve annak céljára a *Śrīmad-Bhāgavatam* 1.5.22. verse utal

„A művelt körök határozott végkövetkeztetése az, hogy a tudás fejlesztésének - a lemondásnak, a Védák tanulmányozásának, az áldozatoknak, a himnuszok vibrálásának és az adományozásnak - az igazi célja az Őr transzcendentális leírásában tetőzők, akikről válogatott költemények írnak.”

A *Śrīmad-Bhāgavatam* tizedik énekében a megszemélyesült Védák az Őr Viṣṇuhoz intézett imáikban maguk nyilatkoznak saját céljukról:

„Valójában mi, a megszemélyesült Védák, a védikus tudás, örökké a Te szolgálatodban állunk, hogy segítsünk a feltételekhez kötött lelkeknek megérteni Téged.”

A *Bhagavad-gītā*ban (Bg. 2.45.) Kṛṣṇa jelzi, hogy a cél transzcendentális, azaz túlmutat az anyagi világról szóló tudáson.

A cél tehát előre meghatározott, elérésének tudományos eszköze pedig a *vedānta* filozófiának és következményeinek megértése.

Étezt az Életért

A program alapköve

A védikus tudás oktatása mellett az ISKCON (a Krisna-tudat Nemzetközi Szervezete) a világ minden táján ingyenes ételeket oszt az éhezőknek. Míg a könyvek terjesztése, az utcai felvonulások és a fesztiválprogramok az emberek lelki felemelését szolgálják, addig az ételosztó mozgalom főként a rászorulóknak a létfenntartással kapcsolatos gondjaint enyhíti.

A programot 1972-ben alapította Ő Isteni Kegyelme A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda, amikor Māyāpurban arra lett figyelmes, hogy a templom háta mögött kisgyerekek hadakoznak az ebédmaradékok megszerzéséért.

Mivel a *vaiṣṇava* világvallás egyik alapelve a könyörületesség, Prabhupāda ekkor arra kérte tanítványait, hogy vállaljanak felelősséget a rászorulóknak étkeztetési problémáinak megoldásáért, s azért, hogy a világ Kṛṣṇa-templomainak tíz kilométeres körzetében ne legyen éhező ember.

Étel a testnek, táplálék a léleknek

Az isteni elrendezésnek köszönhetően a föld minden élőlény számára elegendő táplálékról gondoskodik, a mo-

dern társadalom azonban telhetetlen mohósága miatt kifosztja a föld értékes forrásait. A világon termesztett gabonának több, mint egyharmadát marhák és más tenyésztett állatok fogyasztják el - ez a gabona azonban több ezer ember éves táplálékát jelenthetné. Ezeket a szerencsétlen állatokat viszont csak a húrukért tartják, melyhez feldolgozás után pusztán pár embernek van lehetősége hozzájutni. Az Étezt az Életért misszió célja lényegében az, hogy békés egyensúlyt teremtsen a világ élelmezésében vegetáriánus ételek ingyenes osztásával. Mára a Kṛṣṇa-hívők szinte törekvésének eredményeképpen a program a világ legjelentősebb vegetáriánus étkeztetési mozgalmává vált.

A védikus tanításokra támaszkodva a Kṛṣṇa-hívők kizárólag olyan zöldségekből, gyümölcsökből, tejből, tejtermékekből és olajos magvakból készített ételeket fogyasztanak, melyeket előbb felajánlottak Istennek áldozat gyanánt.

Nemzetközi eredmények

A fentiek szellemében ilyen jótékonyági akciók zajlottak például Szarajevóban, Koszovóban vagy Groznijban az előző csecsen háború során, ahol a kéthetes konfliktus alatt egymillió kétségbeesett polgár részesült a hívők segítségével.

A világ 150 városában naponta 30.000 adag tápláló vegetáriánus étel kerül a rászorulóknak asztalára az ISKCON jóvoltából.

Hazai tevékenységek

Az Étezt az Életért Szegényélelmezési és Mentálhigiénés program 1989 nyarán, az egyház bejegyzését követően indult el Magyarországon. Jelenleg a rendszeres utcai ételosztások keretében évente több tonna hidegéllelmiszer, az újpesti ingyenykonyha jóvoltából pedig naponta több száz adag meleg étel jut a rászorulóknak. A nyugdíjasok és hátrányos helyzetű családok étkeztetésével más városokban, például Egerben, Kecskeméten, Pécsen és Békéscsabán is foglalkoznak a hívők. Legközelebbi akciónk a 10 éves hagyományra visszatekintő három napos karácsonyi ételosztás lesz.

Gandharvika prema dāsi

További információ: 212-2300

Minden segítséget köszönünk!
Bankszámlaszám:
OTP 11702036-20664473

„Van egy klubunk, / Sten meg én vagyunk a klub, / de kettőből tartozni nem elég. / Néha levelet írok magamnak, / egy régibélyeget ragasztok rá, / és bedobom a levélszekrényünkbe, / hogy a többiek azt higgyék, / van valakim, aki csak az enyém / és akiről ők nem is tudnak” (Ingrid Sjöstrand)

Van egy klubunk

KI VAGY TE?

Kíváncsiak vagyunk rá, ki vagy! Hogy hívnak? Milyen színű a szemed, a hajad, félsz-e a sötétben, szoktál-e reggelizni, vagy éppen fogyszol? Nem akarunk megváltoztatni! De azt gyanítjuk, hogy te változni akarsz. Talán elegend van magadból, vagy másokból, esetleg mindkettőből, vagy ami mégjobb, egyikből sem - akárhogy is álljon a helyzet, szeretnénk tudni, ki vagy! Futballszár? Milliomos? Remete? Akárki is legyél, szeretnénk veled megismerkedni!

Milyennek képzeld el Istent?

Van valaki, akinek a legfontosabb vagy a világon. Nem, nem Istenről van szó. Belőle már biztosan rég kiábrándultál, vagy úgy gondolsz, hogy a legtöbben csak képmutatásból hisznek benne.

Akinek a legfontosabb vagy a világon, az te saját magad vagy. Annyit küzdesz, hogy életben maradj! Eszel, iszol, egy kis futás után pedig szaporán kapkodsز levegőért, nehogy megfulladj. Ha azt mondják, hogy nincs igazad, felháborodsz (teljes joggal), egészen piros lesz a fejed, kezed ökölbe szorul. Miért tennéd mind ezt, ha nem érdekelné saját magad?

Mi azt szeretnénk, hogy ez a mindennél fontosabb személy boldog legyen. Néhány régi szentírás alapján úgy gondoljuk, hogy a boldogságot Isten adja az embernek. Lehet azonban, hogy te nem értesz egyet ezzel. Szerinted nincs Isten? Oszd meg velünk a gondolataidat! És ha lenne, milyennek szeretnéd? Férfi legyen vagy nő? Mogorva vagy inkább vidám és táncos lábú? Mindenható vagy kicsit esetlen? Nagy szakállú, felhők között trónoló Télapó?

Írj nekünk!

Szép vagy és okos, ebben természetesen egyetértünk, mindez azonban el fog múlni. Nagyon szeretném, ha addigra elolvassnál egy könyvet, aminek az a címe, hogy *Isten dala*. Tudsz szanszkritul? Igen, mindjárt gondoltam. Hát akkor így is érteni fogod: *Bhagavad Gita*. Rólad szól, és szerintem nagyon fog neked tetszeni, mert kiderül majd belőle, hogy minden úgy van, ahogy eddig is gondoltad: te vagy a világ közepe, és jelentős küldetésed van ezen a bolygón. Hogy mi? Olvasd el és megtudod!

Van egy klubunk, ahol mindenki elmondhatja a véleményét saját magáról, Istenről, a halálról és az életről, és minden másról, ami fontos lehet. Írj nekünk és válaszolunk!

Címünk: Hare Krisna Magazin
8699 Somogyvámos, Fő u. 38.

TÁPLÁLÉK A TESTNEK ÉS A LÉLEKNEK

MENNYIT ADNA EGY JOBB VILÁGÉRT?

MONDJUK 1 % ?

FORDÍTSA

LELKI CÉLOKRA

ADÓJA 1 % - ÁT!

Technikai számunk:

0389

A társadalmi szervezeteknek felajánlható 1 %-át, kérjük, adja
a Védikus Kultúráért Alapítványnak, melynek adószáma: 18018318-1-14

T Á R S A D A L M U N K

T I S Z T A É L V E Z E T

Társadalmunk

KRISNA-FALU

2000

Sziget

Mióta Sziget van, a Kṛṣṇa-hívők is ott vannak. Évekkel ezelőtt, az első Szigeten még csak a fűben ültünk, és ha nem is szundikáltunk, de meglehetősen óvatosan húzkodtuk a hordozható harmóniumot, és ütögettük össze apró cintányérjainkat. A kétezres Pepsi-szigeten már egész mást láthattak a szigetlakók. Négyszáz négyzetméteres sátrunkban egész nap kulturális programok zajlottak, mellette négy-öt kisebb sátorban különféle bemutatók, beszélgetések, előadások hangzottak el. Felnőtt a Sziget, és mi hozzáértünk.

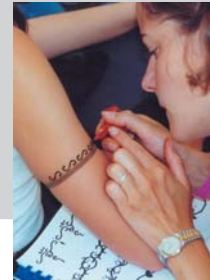
Kṛṣṇa-színpad

Tudni illik, hogy a Sziget - bár földrajzilag Budapest körzetébe esik - nem az európai időzónába tartozik. A szigeten akkor van hajnal, mikor Budapesten délelőtt 11 óra - a táborozók ekkor kezdenek ébredezni, éledezni (egyesek magukhoz térni). A pesti délután a hajógyári szigeten a reggel: a táplálkozás, és az egészen türelmesek, a fürdőszoba

felé kanyargó sort végigállók számára a tisztálkodás időszaka. Mikor Magyarországon délután van, akkor kezdődnek a korai programok, koncertek, rendezvények a Duna ölelő karjai között. És mikor Pesten beköszönt az este, akkor a Szigeten elkezdődik az ÉLET! Ezerrel, sőt idén kétezerrel. Koncertek, nyüzsgés, barátkozás, és még néhány, inkább elképzelhető mint megemlíthető esemény. Mit tudtak itt csinálni Kṛṣṇa-hívei, a nyugodt, meditatív élet pártolói? A nagy sátrunk színpadán minden nap egész napos fesztivált rendeztünk (néhány arra járó meg is jegyezte, hogy "na, a krisnások már megint csinálják a fesztivált"). Először hagyományos hangszerekkel, a hagyománytól messze eltérő hangosításban énekeltük "címadó" dalunkat: Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare. És azt is, hogy Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare. Csak hogy ránk ismerjenek. Az indiai, odisszi táncbemutató mindenkit a nézőtérre ragasztott: a tradicionális öltözet, a min-

den lépést jelző lábcsemettyűk és az évezredek által hitelesített mozdulatok a tanult táncosnő előadásában azokat is vonzották, akik számára India úgy egyébként nem jelent semmit. A pantomimelőadás a lélek evilági, viszontagságos vándorlását illusztrálta, no és görbe tükröt tartott kissé elszemélytelenedett, fogyasztói társadalmunk elé. Volt még előadás ősi indiai történetekről is, szóval kitettünk magunkért, hogy reprezentáljuk Indiát, épp csak kígyót nem bűvöltünk. A program közben a sátorba tévedők közül sokan kedvet kaptak, hogy különböző védikus (és kevésbé védikus) ábrákat festessenek az arcukra vagy a karjukra arcfestőink jóvoltából. Egy kevésbé művészi hajlamú szabadcsapat kezéből kicsit későn sikerült viassze-

rezni a festékestubusokat: körülbelül egy őslakos ausztrál törzs harci díszait kenték magukra.

Étkek és egyebek

Be kell vallanunk, hogy a kulturális programot tartó sátrnál azért népszerűbb volt az ételosztó sátor, ahol a nap folyamán gyakorlatilag folyamatosan osztottunk vegetáriánus ételeket - némi kis önkéntes adományért cserébe. Az egész hét során tizenhétezer adag tésztát, főzeléket, édességet, ésatöbbit osztottunk ki. Ha a kršnások csak egy jó pontot szereztek valakinél, az itt történt. Néhány napra meghívtunk egy harcművészcsoporthat, hogy a "kulturprogramokon" kívül valami igazi látványossággal is szórakoztassa a nagyérdemű szigetközönséget. Elég, ha annyit mondok, hogy két nap alatt több mint húszezer forint értékű építőipari alapanyagot aprítottak miszlikbe. A Kṛṣṇa-hívők még az igazán színes szigetforgatagban sem tudták elkerülni a feltűnést. Körülbelül húsz különböző média tett említést a jelenlétünkről, vagy készített riportot a tagjainkkal. Délutánonként (=szigetrengelenként) lehetőség nyílt arra, hogy az érdeklődők kérdéseket szegezzenek a hívekhez. Volt köztük néhány igazán szúrós, de nem esett kár senkiben. A slágerkérdés az volt, hogy miért nem eszünk húst, ha az ember mindenevő. A slágerválasz szerint nem kell mindent megennünk, csak azért, mert mindent meg tudunk enni. Annyi mindent meg tudnánk csinálni, de mégsem tesszük. Mert az ember erkölcsi lény. Választ a jó és rossz között. No és állatokat ölni, vágóhidakat fenntartani, egészségtelenül táplálkozni - ezek nem igazán jó dolgok. Szóval elvitatkoztunk ezekről a témákról.

Az egyik beszélgetés végén egy újabb szúrós kérdés nyílt ki egy illető, éppen e sorok írója felé.

– Na és mi a véleményetek az alkoholról? - röppent fel a lövedék kihívó-

an. Részemről gyors leizzadás és az elme fogaskerekeinek csikorgatása. Nem azért, mintha nem tudnám, mit gondolunk az alkoholról. De ha ezt elmondom, akkor itt kő kövön és sátor vason nem marad. A Szigetet a felszabadult együttlét légköre hatja át, ami a legtöbb résztvevő számára együtt jár a "gátlások alól felszabadító" nedvek, porok és egyebek fogyasztásával. (Ez alól jól láthatóan a kérdés feltevője sem volt kivétel, nem az első, félig tele műanyagpoharat szorongatva a markában.) Megkérdeztem a több mint harmincfős társaságot (lelkemet komolyan a védelmező Jóisten kezébe ajánlva), hogy őszinte választ szeretnének hallani, vagy udvariasat. Parlamentáris kézfeltartással az őszintét választották. ("Oké, ti akartátok.")

– Az a véleményünk, hogy az alkohol azok számára van, akik józanul nem tudnak boldogok lenni.

Most az ő fogaskerekeik csikorogtak.

– Manapság mindenki azt gondolja, hogy csak akkor érezheti jól magát, ha elkábítja magát, eltompítja a tudatosságát. A mi módszerünk viszont az, hogy megtisztítjuk a tudatunkat, és valódi, lelki élvezetet keresünk, ami az ember belsőjéből, nem pedig vegyszerekből származik. Én se akartam elhinni, de megtapsolták a választ.

Krisna-buli

A legmeglepőbb húzásunk mindenestre az esti Kṛṣṇa-rock koncert volt. A nappal teljesen ártalmatlannak látszó, lepedőkbe (vagyis indiai viseletbe, *dhotiba*) öltözött, kopasz Kṛṣṇa-hívők egy komplett rockegyüttest állítottak ki. Professzionális hangszerek, professzionális hangosítás. Ahogy beköszöntött az este (és a Szigeten az igazi élet), az együttes tagjai gitárokat ragadtak, illetve a dobos odaült a felszerelése mellé. És nem sajnálták a hangszereket. Ugyan a közönségből többen szegényes fantáziájúnak tartották a szövegíró, hiszen egész este a Hare Kṛṣṇa ment.

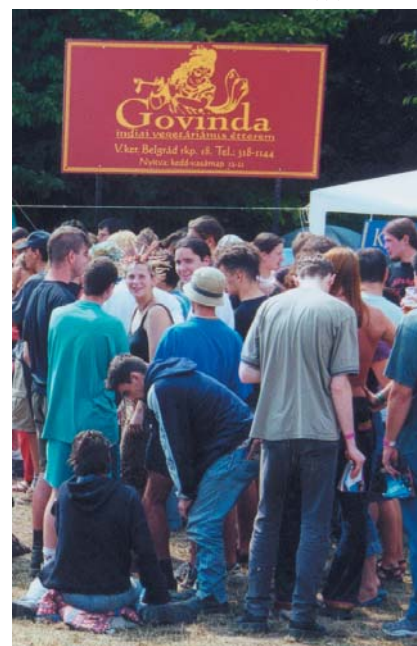
Egy szám fél óra, de minimum húsz perc. És ami igazán hihetetlen, hogy mégsem unalmas. A pörgős zene közben a zenészek táblákat mutogattak, amire a Hare Kṛṣṇa-mantra volt írva, beugráltak közönség soraiiba, akik vadul táncoltak a színpad előtt. A koncert minden este 4-5 óra hosszáig tarott, ami bármelyik hivatásos együttesnek is a becsületére válna. És mindezt egy héten keresztül. A rockegyüttes összesen több mint harminc órán keresztül játszotta a Hare Kṛṣṇa mantrát... Nem csoda, ha a dobosnak eleredt az orra vére az erőfeszítéstől, az énekes hangját pedig az utolsó napon a gyomrából kellett felhúzni a torkába. Végül a közönség öngyújtókat gyűjtve, hullámozva, hangszerekíséret nélkül énekelte Kṛṣṇa neveit - talán nem volt olyan hangulatos, mint egy keringő a gyetyafényes bálteremben, de azért ennek is megvolt a maga romantikája. A négyórás zárókoncert után a zenészek éppen azon gondolkodtak, hogy a színpadon essenek össze, vagy előbb lemásszanak. Ám ekkor egy rekedtes, energikus hang utasította őket a fáradhatatlan hallgatóságból:

– Ne lustálkodjatok!

A ráadás elkerülhetetlen volt.

Köszönjük, hogy ott lehettünk. Köszönjük, hogy ott voltatok. Vagy hogy legalább elolvastátok.

Īśvara Kṛṣṇa dāsa

Tudatmentés

A lelki élet alapja a tiszta tudat

Közösségünk tanításai az ősi védikus írásokra épülnek, melyek ellenzik mindenféle kábító- és mámorító szer használatát, ideértve a dohányzást és a kávézást, illetve a koffeintartalmú italok fogyasztását is. Ennek filozófiai alapja az, hogy a Védák a tiszta és istenközpontú életet tekintik követendőnek, melyet a tudat külső, mesterséges eszközökkel történő befolyásolása csak hátráltathat.

Megelőzés

Ebből következően mindazok, akik csatlakoznak közösségünkhöz, elfogadják és elkötelezettségük mértékében követik ezeket az alapelveket. Az elmúlt években sok ezer fiatal hallhatott életmódunknak erről az oldaláról, különböző előadások, fesztiválok, programok keretében - és néhányan közülük életük részévé tették ezt a felfogást. Ezt tekintjük prevenciónknak, a drogfogyasztás megelőzésére irányuló törekvésünk legfontosabb részének.

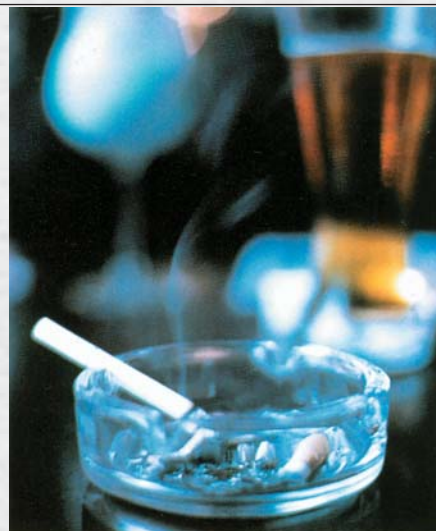
Segítségnyújtás

mindenkinek

1998 óta elsősorban a megelőzésre összpontosítjuk energiáinkat. Szakembereink általános- és középiskolákban tartanak interaktív előadásokat volt szenvedélybetegek részvételével, hogy az érdeklődők közvetlenül tehesenek fel kérdéseket olyan velük egykorú fiataloknak, akik sikeresen kikerültek a drogok bűvköréből.

A lelki értékek szerepe a drogfüggőség megszüntetésében

Azonban aggodalommal tapasztaltuk, hogy egyre többen fordulnak hozzánk segítségért gyakorlati drogproblémákkal. Természetesen minden tőlünk telhető segítséget megadtunk nekik képzett lelkészeink segítségével, és sokuknak sikerült is támaszt nyújtanunk. Ez a programunk - más szakemberek véleménye szerint is - azért sikeres, mert a közösség, illetve a közös hit összetartó erejére támaszkodik, figyelembe veszi volt szenvedélybetegek tapasztalatait, és elfoglaltságot nyújt azoknak a fiataloknak, akik életük talán legnehezebb hónapjait élik át, amikor a különböző drogokról próbálnak leszokni.

A mikor Śrila Prabhupāda 1965-ben Amerikába érkezett, tömegével került kapcsolatba olyan fiatalokkal, akik már nem tudták volna elképzelni az életüket kábítószeresek nélkül. Prabhupāda két gyógymódot alkalmazott az esetükben, melyek meglepően hatásosnak bizonyultak: az ételosztást és a mantrázást, amely Isten neveinek közös vagy egyéni, meditatív éneklése. Ez az a módszer, amelyet a védikus szentírások ajánlanak tudatunk megtisztítására és kitágítására, annak bármiféle károsodása nélkül.

Prabhupāda életéről érdekesítő könyvet írt egyik amerikai tanítványa, Satsvarūpa Dās Goswami, melynek lapjain maguk a szemtanúk számolnak be a San Francisco-i eseményekről.

„**Haridāsa:** ...mindenkit szívesen láttunk. Szinte menedéket nyújtottunk abban az őrült felfordulásban. Ebben az értelemben kórház volt a templom, és azt hiszem, nagyon sok emberen se-

gített, sokakat talán meg is mentett. Nem csak a lelküket - a testüket és az elméjüket is megmentette, mert ami az utcán folyt, azt egyszerűen nem bírták tovább. A kábítószer-túladagolásról beszélek, emberekről, akik egyszerűen csak elesettek voltak és gondoskodásra volt szükségük, s valahogy épp arra vitt az útjuk, és betámolyogtak a templomba.

Néhányan maradtak és *bhakták* lettek, néhányan csak *prasādamot* ettek és elmentek. Mindennap történt valami, és Swamiji az egészek tanúja volt, részt vett benne. Az ebédosztás az ő álma volt.

...

Michael Bowen: Bhaktivedanta Swaminak odaadásából eredően bámulatos képessége volt arra, hogy megmentse az embereket a kábítószertől, különösen a benzedrint, heroint szedőket, a kiégett LSD-áldozatokat - és így tovább.

Haridāsa: A rendőrség járőrökcsija

kora reggel megjelent a parkban, és sorra felszedte a szökött tizenéveseket, akik a parkban aludtak. Összeszedték őket, aztán megpróbálták mindenkit hazaküldeni. A hippiknek minden lehetséges segítségre szükségük volt, és tudták is ezt. A Rādhā-Kṛṣṇa templom kétségkívül lelki mennyország volt. A gyerekek is megéreztek. Állandóan rohantak, az utcán éltek, s nem volt egyetlen hely, ahol meghúzhatták volna magukat, ahol nem bántották őket. Sok gyerek szó szerint beesett hozzánk. Azt hiszem, a templom sok életet mentett meg; sokkal több halálest történt volna, ha a Hare Kṛṣṇa templom nincs ott. Olyan volt, mintha a csatamező kellős közepén nyitottunk volna egy templomot. A lehető legkeményebb hely volt, de itt volt rá a legnagyobb szükség. Bár a Swaminak nem volt tapasztalata ezen a területen, bámulatos eredménnyel alkalmazta a mantrázást. A mantrázás csodálatos volt. Működött.”

**AHIMSA
COSMETIC**

1028 Budapest, Kossuth. u. 47. Tel/fax: 275-7795

E-mail: Tulasi@matavnet.hu

100 % növényi alapú

Tulasi kozmetikumok

- Bőrbarát és környezetbarát alapanyagok felhasználásával készült samponok, tusfürdők, mosogatószeres
- Kézi gyártású, hidegen préselt természetes illóolaj tartalmú aromaterápiás szappanok, növényi festékekkel
- Paraffinmentes ajakápolók teafa olajjal
- Regeneráló hatású arckrémek növényi olajokkal

Ahimso Kft.

4 éves VÉDIKUS ASZTROLÓGIA ISKOLA

indult 2000. szeptemberében
Budapesten és Szegeden

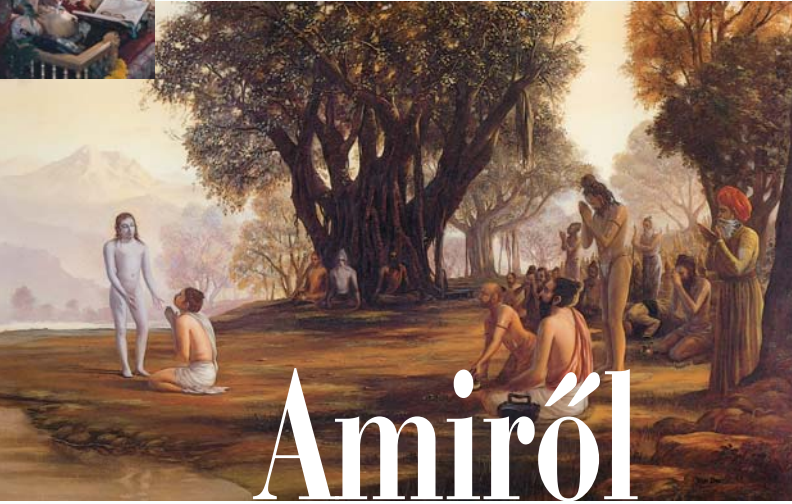
GAURANGA DAS
védikus asztrológus vezetésével

Jelentkezés: 06-30-914-08-39
vagy gauranga@westel900.net

Az órák Minden szerdán 5-től 8-ig tartanak
Cím: Újpest, Munkásotthon u. 10.
Utólagos felvétel az 1. félévre folyamatosan

Śrīmad-Bhāgavatam

Amiról

a zentek beszélnek

„Hajdanán egy szent helyen, Naimiṣāranya erdejében a bölcsek Śaunaka vezetésével a nagy szentek hatalmas, ezer évig tartó áldozat bemutatására gyűltek össze, hogy elégedetté tegyék az Urat és híveit. Egy napon, amikor az áldozati tűz meggyújtásával befejezték reggeli kötelességeiket, a nagy szentek tiszteletbeli ülőhelyet ajánlottak fel Śrī Sūta Gosvāmīnak, és mélységes tisztelettel tudakozódni kezdtek felőle” - kezdődik a *Śrīmad-Bhāgavatam*.

A *Śrīmad-Bhāgavatam*, e transzcendentális védikus tudomány hiteles forrásból, az Istenség Legfelsőbb Személyiségétől ered, és úgynevezett tanítványi láncolaton keresztül jut el hozzánk, tanítómesterről tanítványra szállva. A korábban hallás és éneklés útján fennmaradt Védákat Śrīla Vyāsadeva jegyezte le első ízben ötezer évvel ezelőtt, majd tette közzé ezek lényegét, a Vedānta-sūtrát magyarázataival, a *Śrīmad-Bhāgavatammal* együtt.

E tudomány verses formátumú elbeszélése két párhuzamos dialógus keretében tárul elénk. Egyfelől Śukadeva Gosvāmī és Parikṣit Mahārāja párbeszédében - amely a halálkló királynak, Parikṣit Mahārājának az önvaló természetére, az univerzum működésére és a tökéletesség útjára vonat-

kozó kérdéseit, és Śukadeva Gosvāmīnak e kérdésekre adott válaszait rögzíti. E párbeszéd a szent Gangesz folyó partján összesereglett bölcsek társaságában zajlott, hét napon keresztül, egészen a király haláláig. Másfelől Sūta Gosvāmī és a Śaunaka vezetésével összegyűlt szentek párbeszédében - amelyben Sūta Gosvāmī pontosan elismételte mindazt a Naimiṣāranya erdejében összesereglett bölcseknek, amit korábban a Gangesz partján hallott. E két alappárbeszédet gyakran színesítik a bölcsek által felidézett történelmi események és korábban élt nagy lelkek (például Nārada Muni és Vāsudeva, Maitreya és Vidura stb.) filozófiai beszélgetései.

Az eredetileg szanszkrit nyelvű szöveg teljes angol fordítását és magyarázatokkal történő ellátását Ő Isteni Kegyelme A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupādának köszönhetjük, akinek kegyéből ma már a világ számos nyelvén, így magyarul is hozzáférhető e tökéletes tudás.

Itt a Hare Krisna Magazinban folytatásokban közöljük a *Śrīmad-Bhāgavatamot*, az eredeti szanszkrit szöveggel, latin betűs átírással, fordítással és Śrīla Prabhupāda magyarázataival.

Aṣṭa-sakhī devī dāśī

A szentek kérdései

ELSŐ ÉNEK: ELSŐ FEJEZET

1. VERS

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय
जन्माद्यस्य यतोऽन्वयादितरतश्चार्थेष्वभिज्ञः स्वराट्
तेने ब्रह्म हृदा य आदिकवये मुह्यन्ति यत्स्वरयः ।
तेजोवारिमृदां यथा विनिमयो यत्र त्रिसर्गोऽमृषा
धाम्ना स्वेन सदा निरस्तकुहकं सत्यं परं धीमहि ॥ १ ॥

*om namo bhagavate vāsudevāya
janmādy asya yato ‘nvayād itarataś
cārtheṣv abhijñāḥ svarāṭ
tene brahma hṛdā ya ādi-kavaye muhyanti
yat sūrayaḥ
tejo-vāri-mṛdāḥ yathā vinimayo yatra
tri-sargo ‘mrṣā
dhāmnā svena sadā nirasta-kuhakaṁ
satyaṁ paraṁ dhimahi*

om – óh, Uram; *namaḥ* – felajánlom hódolatomat; *bhagavate* – az Istenség Személyiségének; *vāsudevāya* – Vāsudevának (Vasudeva fiának), vagyis az Úr Śrī Kṛṣṇának, az elsődleges Úrnak; *janma-ādi* – teremtés, fenntartás és pusztítás; *asya* – a megnyilvánult univerzumoknak; *yataḥ* – akitől; *anvayāt* – köz-

vetlenül; *itarataḥ* – közvetve; *ca* – és; *artheṣu* – okok; *abhijñāḥ* – mindenről tudatos; *sva-rāṭ* – teljesen független; *tene* – átadta; *brahma* – a védikus tudás; *hṛdā* – a szív tudata; *yaḥ* – aki; *ādi-kavaye* – az eredeti teremtetett lénynek; *muhyanti* – illúzióban van; *yat* – akiről; *sūrayaḥ* – nagy szentek és félistenek; *tejaḥ* – tűz; *vāri* – víz; *mṛdām* – föld; *yathā* – amennyire; *vinimayaḥ* – hatás és visszahatás; *yatra* – aminek következtében; *tri-sargaḥ* – a teremtés három kötőereje, a teremő erők; *amṛṣā* – szinte valóságos; *dhāmnā* – minden transzcendentális tartozékával együtt; *svena* – önellátóan; *sadā* – mindig; *nirasta* – nincs; *kuhakaṁ* – érzéksalódás; *satyaṁ* – igazság; *paraṁ* – abszolút; *dhimahi* – meditálok rajta.

Óh, Uram, Śrī Kṛṣṇa, Vasudeva fia! Óh, mindent átható Istenség Személyisége, tiszteletteljes hódolatomat ajánlom Neked! Az Úr Śrī Kṛṣṇán meditálok, mert Ő az Abszolút Igazság, a megnyilvánult univerzumok teremtésében, fenntartásában és megsemmisülésében minden ok elsődleges oka. Ő közvetve és közvetlenül minden megnyilvánulásról tudatos, és független, mert nincs más ok Rajta kívül. Ő az, aki a védikus tudást először Brahmāji, az első élőlény szívébe juttatta. Általa még a legkiválóbb szenteket és félisteneket is hatalmába keríti az illúzió, éppúgy, ahogyan az ember megzavarodik a tűzben látott víz vagy a vízben látott föld káprázatától. Csupán Miatta tűnnek valóságosnak a természet három kötőereje visszahatásaiként ideiglenesen megnyilvánult univerzumok, habár nem valóságosak. Ezért Rajta, az Úr Śrī Kṛṣṇán meditálok, aki mindig transzcen-

dentális hajlékán él, amely örökre mentes az anyagi világ csalóka megnyilvánulásaitól. Rajta meditálok, mert Ő az Abszolút Igazság.

MAGYARÁZAT: Az Istenség Személyiségének, Vāsudevának felajánlott hódolat közvetlenül az Űr Śrī Kṛṣṇának szól, aki Vasudeva és Devakī isteni fia. Erről a későbbiekben részletesebben is szólnunk. Śrī Vyāsadeva e versben kijelenti, hogy Śrī Kṛṣṇa az eredeti Istenség Személyisége, s mindenki más csupán az Ő közvetlen vagy közvetett teljes része, vagy e részek része. Śrīla Jīva Gosvāmī még részletesebben elmagyarázza ezt *Kṛṣṇa-sandarbha* című írásában, Brahmā pedig – az eredeti élőlény – *Brahma-saṁhitā* című imájában ad alapos magyarázatot Śrī Kṛṣṇával kapcsolatban. A *Sāma-veda Upaṇiṣad* szintén kijelenti, hogy Kṛṣṇa Devakī isteni fia. Ebben az imában ezért az első megállapítás az, hogy az Űr Śrī Kṛṣṇa az elsődleges Űr. Ha van valamilyen transzcendentális elnevezése az Abszolút Istenség Személyiségének, az a Kṛṣṇa szóval kifejezett név kell, hogy legyen, amely annyit jelent: mindenkit vonzó. A *Bhagavad-gītā*ban számtalan helyen az Űr Maga állítja, hogy Ő az eredeti Istenség Személyisége. Ezt Arjuna és a nagy szentek – például Nārada, Vyāsa és még sokan mások – szintén megerősítik. A *Padma Purāṇa* ugyancsak arról ír, hogy az Űr számtalan neve közül a Kṛṣṇa név a legfőbb. Vāsudeva az Istenség Személyiségének teljes részére utal, s e vers az Űr összes többi formájára is rámutat, amelyek azonosak Vāsudevával. A Vāsudeva név legfőképpen Vasudeva és Devakī isteni fiára vonatkozik. A *paramahamsák*, akik a legtekintélyesebbek mindazok között, akik a lemondott rendben élnek, mindig Śrī Kṛṣṇán meditálnak.

Vāsudeva, vagyis az Űr Śrī Kṛṣṇa minden ok oka, s minden, ami létezik, Tőle ered. A későbbi fejezetekben erre is magyarázatot találunk. Ezt az írást Śrī Caitanya Mahāprabhu a tiszta *Purāṇának* nevezte, mert az Istenség Személyiségéről, Śrī Kṛṣṇáról szóló transzcendentális elbeszélések alkotják. A *Śrīmad-Bhāgavatamnak* a története is dicsőséges. Śrī Vyāsadeva érett transzcendentális tudása teljében állította össze, s lelki tanítómestere, Śrī Nāradaĵī útmutatásai alapján írta meg. Ő gyűjtötte egybe az egész Védikus Irodalmat, amelybe a négy Veda, a *Vedānta-sūtrák* (a *Brahma-sūtrák*), a *Purāṇák*, a *Mahābhārata* stb. tartoznak. Vyāsadeva azonban nem volt elégedett. Lelki tanítómestere, Nārada észrevette elégedetlenségét, s azt tanácsolta neki, írjon az Űr Śrī Kṛṣṇa transzcendentális cselekedeteiről. Legfőképpen a Tizedik Ének szól e transzcendentális kedvtelésekről. Ahhoz azonban, hogy elérkezzünk a lényeghez, fokozatosan, a különféle szintek ismereteit elsajátítva kell haladnunk.

Egy filozofikus elme természetéből adódóan kíváncsi a teremtettség eredetére. Éjszaka látja a csillagokat, és elgondolkodik, kik élhetnek e bolygókon. Ez az érdeklődés hozzátartozik az ember természetéhez, hiszen fejlett tudata van, magasabb rendű, mint az állatoké. A *Śrīmad-Bhāgavatam* szerzője határozott választ ad ezekre a kérdésekre. Azt mondja, hogy az Űr Śrī Kṛṣṇa az egész teremtettség eredete, s nemcsak teremtetője az univerzumnak, hanem elpusztítója is. A megnyilvánult kozmikus természetet az Űr akarata teremti egy adott időpontban. Egy ideig fennmarad, majd az Ő akaratából megsemmisül. Ezért tehát a legfelsőbb akarat ott áll minden tevékenység mögött, amely a világmindenségben végbemegy. Akadnak természete-

sen olyan ateisták, akik nem hisznek abban, hogy létezik egy teremtető, de ez csak csekély tudásuknak köszönhető. A mai kor tudásai például műholdakat találtak fel, amelyeket valahogyan az Űrbe juttattak, hogy azokat a távolból irányítva pályájukon tartsák egy ideig. Éppen így irányít minden univerzumot – számtalan csillagával és bolygójával együtt – az Istenség Személyiségének intelligenciája.

A Védikus Irodalom azt mondja, hogy az Abszolút Igazság, az Istenség Személyisége a legfelsőbb minden élő személy között. Az első teremtetett lénytől, Brahmától egészen a legkisebb hangyáig minden élőlény egyéniség, s még Brahmā fölött is állnak élőlények, akik egyéniséggel rendelkeznek. Az Istenség Személyisége is ilyen élőlény. Ugyanúgy egyéniség, mint a többi élőlény, ám Ő, a Legfelsőbb Űr, a legfelsőbb élőlény rendelkezik a legkiválóbb intelligenciával s a legkülönfélébb, legfelfoghatatlanabb energiákkal. Ha az emberi agy képes létrehozni egy műholdat, akkor könnyű elképzelni, hogy egy magasabb rendű elme szintén csodálatos dolgokat hozhat létre, amelyek messze felülmúlják az emberi agy termékeit. Az értelmes ember könnyen elfogadja ezt az érvet, de vannak makacs ateisták, akik nem értenek ezzel egyet. Śrīla Vyāsadeva azonban nyomban elfogadja a legfelsőbb intelligenciát mint *parameśvarát*. Felajánlja tiszteletteljes hódolatát a legfőbb értelemnek, az Istenség Legfelsőbb Személyiségének, akit *parának* vagy *parameśvarának* szólít. Ez a *parameśvara* nem más, mint Śrī Kṛṣṇa, ahogy ezt a *Bhagavad-gītā* és Vyāsadeva többi írása, különösen a *Śrīmad-Bhāgavatam* állítja. A *Bhagavad-gītā*ban az Űr azt mondja, hogy Rajta kívül nincsen más *para-tattva* (*summum bonum*). Ezért Vyāsadeva közvetlenül a *para-tattvát*, Śrī Kṛṣṇát imádja, akinek transzcendentális cselekedeteiről a Tizedik Ének ír.

A gátlástalan emberek rögtön a Tizedik Éneknél kezdik az olvasást, főképpen annál az öt fejezetnél, amely az Űr *rāsa* táncát írja le. A *Śrīmad-Bhāgavatamnak* ez a része a legbensőségesebb szakasza ennek a magasztos írásnak. Amíg az ember alaposan el nem sajátította az Űrről szóló transzcendentális tudományt, addig biztos, hogy félreérti imádatandó, transzcendentális kedvteléseit – a *rāsa* táncot és szerelmi kapcsolatát a *gopikkal*. Magas szintű lelki téma ez, s a *rāsa* táncot csak a *paramahamsa* szintjét fokozatosan elért felszabadult személyek tudják transzcendentálisan megízlelni. Śrīla Vyāsadeva ezért lehetőséget ad az olvasónak, hogy lépésről lépésre fejldhessen a lelki megvalósítás terén, mielőtt valóban megízlelné az Űr kedvteléseit. Ezzel a szándékkal idéz egy Gāyatrī *mantrát*: *dhīmahi*. Ez a Gāyatrī *mantra* a lelkileg fejlett emberek számára van. Ha valaki sikeresen vibrálja a Gāyatrī *mantrát*, behatolhat az Űr transzcendentális helyzetébe. Ezért az embernek brahminikus tulajdonságokra kell szert tennie, azaz teljes mértékben a jóság szintjén kell megállapodnia ahhoz, hogy sikeresen vibrálhassa a Gāyatrī *mantrát*, s hogy azután elérje az Űr, az Ő neve, dicsősége, tulajdonságai stb. transzcendentális megvalósításának szintjét.

A *Śrīmad-Bhāgavatam* az Űr belső energiája által megnyilvánuló *svarūpájának* leírása. A belső energia különbözik a külső energiától, amely létrehozta az általunk tapasztalható kozmikus világot. Śrīla Vyāsadeva ebben a *ślokában* világosan különbséget tesz a kettő között. Azt mondja, hogy a megnyilvánult belső energia valóságos, míg az anyagi létezés formájában megnyilvánult külső energia csak átmeneti és meg-

tévesztő, akár a délibáb a sivatagban. A sivatag délibábjában valójában nem rejt vizet. Az a víz csak látszat; a valódi víz valahol máshol van. A megnyilvánult kozmikus teremtés valóságnak tűnik, a valóság azonban, amelynek ez csupán árnyéka, a lelki világban található. Az Abszolút Igazság ott van, s nem az anyagi világban, ahol minden csak relatív igazság: minden igazság egy másiktól függ. A kozmikus teremtés a természet három kötőereje kölcsönhatásának eredménye. Az átmeneti megnyilvánulások úgy lettek teremtve, hogy a valóság látszatát keltsék a feltételekhez kötött lélek megzavarodott elméjében, aki olyan sokféle fajban jelenik meg – a legrangosabb félisteneket, köztük Brahmát, Indrát, Candrát is beleértve. A megnyilvánult világ tulajdonképpen nem valóság, ám annak tűnik a tényleges valóság miatt, amely a lelki világban létezik, ahol az Istenség Személyisége él örökké, transzcendentális környezetével együtt.

Egy bonyolult építkezés főmérnöke nem vesz részt személyesen az építkezésben, de ismeri annak minden parányi részletét, hiszen minden az ő irányításával készült. Közvetve vagy közvetlenül mindent tud az építkezésről. Az Istenség Személyisége, e kozmikus teremtés legfőbb mérnöke hasonlóképpen ismeri ennek minden zegzugát, noha mindent a félistenek hajtának végre. Ebben az anyagi teremtésben senki sem független, legyen szó akár Brahmáról, akár a legjelentéktlenebb hangyáról. Az Úr kezének nyoma látszik mindenhol. Mind az anyagi elemek, mind a lélekszikrák Tőle erednek. Ebben az anyagi világban minden teremtett dolog e két energia, az anyagi és a lelki energia kölcsönhatása, amelyek az Abszolút Igazságtól, az Istenség Személyiségétől, Kṛṣṇától származnak. A vegyész vizet tud létrehozni kémiai laboratóriumában hidrogént és oxigént összekeverve, ám valójában a Legfelsőbb Úr irányítása alatt cselekszik, s az anyagokkal, amelyekkel foglalkozik, szintén az Úr látja el. Az Úr közvetve és közvetlenül tud mindent, tudatában van minden apró részletnek, és teljesen független. Az aranybányához hasonlítják Őt, a sokféle formában megnyilvánuló kozmikus teremtést pedig az aranyból készült tárgyakhoz, aranygyűrűhöz, nyakláncához stb. Az aranygyűrű és az aranylánc minőségét tekintve azonos a bányában rejlő arannyal, mennyiségében azonban különbözik attól. Az Abszolút Igazság ezért egyszerre azonos és különböző. Semmi nincs, ami tökéletesen egyenlő lenne az Abszolút Igazsággal, ugyanakkor semmi sem független Tőle.

A feltételekhez kötött lelkek – Brahmától, az univerzum tervezőjétől kezdve egészen a parányi hangyáig – mindannyian teremtenek, de egyikük sem független a Legfelsőbb Úrtól. A materialista tévesen azt hiszi, hogy rajta kívül nincs más teremtő. Ezt nevezik *māyānak*, illúzióknak. Csekély tudása miatt a materialista nem lát túl tökéletlen érzékei határán, s így azt gondolja, hogy az anyag automatikusan, egy felsőbbrendű intelligencia segítségével nélkül ölt formát. Ezt cáfolja meg ebben a *ślokában* Śrīla Vyāsadeva: „Mivel a teljes egész, vagyis az Abszolút Igazság a forrása mindennek, semmi sem lehet független az Abszolút Igazság testétől.” Bármilyen történjen a testtel, arról a testet öltött élőlény azonnal tudomást szerez. Hasonlóan, a teremtés nem más, mint az abszolút egésznek a teste. Ezért az Abszolút Igazság közvetve vagy közvetlenül mindenről tud, ami a teremtésben történik.

A *śruti-mantra* azt is elmondja, hogy az abszolút egész – vagyis Brahman – mindennek a végső forrása. Minden Belő-

le árad, Ő tart fenn mindent, s végül minden Belé tér vissza. Ez a természet törvénye. Ugyanezt erősíti meg a *smṛti-mantra*, amelyben az áll, hogy az Abszolút Igazság, Brahman az a forrás, amelyből Brahmā milleneumának elején minden kiárad, s Ő az, akibe végül minden visszatér. A materialista tudósok biztosra veszik, hogy a bolygórendszer eredeti forrása a nap, de arra nem tudnak magyarázatot adni, honnan származik maga a nap. Itt a végső forrásra kapunk magyarázatot. A Védikus Irodalom szerint Brahmā, akit a naphoz lehet hasonlítani, nem az eredeti teremtő. Ez a *śloka* elmondja, hogy Brahmāt az Istenség Személyisége tanította a védikus tudományra. Felmerülhet azonban az az ellenérv, hogy Brahmā – lévén a legelső élőlény – nem kaphatott ösztönzést mástól, hiszen rajta kívül nem létezett más élőlény. Ebben a *ślokában* arról olvashatunk, hogy a Legfelsőbb ösztönözte a másodlagos teremtőt, Brahmāt, hogy az véghezvihesse a teremtést. Tehát a teremtés egésze mögött álló legfelsőbb intelligencia nem más, mint az Abszolút Istenség, Śrī Kṛṣṇa. A *Bhagavad-gītāban* az Úr Kṛṣṇa kijelenti, hogy egyedül Ő felügyel a teremtő energiára, a *prakṛtira*, amely az anyag egészét képezi. Śrī Vyāsadeva ezért nem Brahmāt imádja, hanem a Legfelsőbb Urat, aki Brahmāt irányítja a teremtés tevékenységében. Ebben a *ślokában* az *abhijñāḥ* és a *svarāt* szavak jelentősek. Ez a két szó különbözteti meg a Legfelsőbb Urat az összes többi élőlénytől. Nincs élőlény Rajta kívül, aki akár *abhijñāḥ*, akár *svarāt* lenne, azaz senki sem rendelkezik mindenről teljes tudással, és senki sem független teljes mértékben. Még Brahmānak is a Legfelsőbb Úron kell meditálnia, hogy teremteni tudjon, mit sem szólva még az olyan kiváló tudósokról is, mint például Einstein. E tudósok agyát nem alkothatta emberi lény. A tudósok sem tudnak létrehozni ilyen agyat, nem beszélve az ostoba ateistákról, akik tagadják az Úr hatalmát. Még az a személytelen filozófiát hirdető Māyāvādī filozófus sem *abhijñāḥ* vagy *svarāt*, aki azzal áztatja magát, hogy eggyé tud válni az Úrral. Ezek a személytelenséget valló filozófusok szigorú lemondásokat vállalnak magukra, hogy tudást szerezzenek arról, hogyan válhatnak eggyé az Úrral, ám végső soron gazdag tanítványaiktól válnak függővé, akik pénzzel látják el őket, hogy kolostorokat és templomokat építsenek. Az ateista Rāvaṇának és Hiranyakaśipunak szigorú vezekléseken kellett keresztülmenniük, mielőtt semmibe vették az Úr hatalmát. Végül azonban menthetetlenek voltak, s nem tudták megvédeni magukat, amikor az Úr megjelent előttük a kegyetlen halál képeiben. Ugyanez történik napjaink ateistáival is, akik vakmerően szintén semmibe veszik az Úr hatalmát: hasonló sors vár rájuk, hiszen a történelem ismétli önmagát. Ha az emberek figyelmen kívül hagyják az Úr hatalmát, a természet és annak törvényei mindig ott vannak, hogy megbüntessék őket. Ezt erősíti meg a *Bhagavad-gītā* a jól ismert versben: *yadā yadā hi dharmasya glāṇiḥ*. „Ahol hanyatlak a *dharma* és növekvőben az *adharma*, ott alászállok Én Magam.” (Bg. 4.7)

Minden *śruti-mantra* megerősíti, hogy a Legfelsőbb Úr teljesen tökéletes. Kijelentik, hogy a teljesen tökéletes Úr rávetette pillantását az anyagra, s ezzel megteremtette az élőlényeket. Az élőlények az Úr szerves részei. Ő termékenyíti meg a hatalmas anyagi teremtést a lelki szikrák magjaival, s így a teremtő energiák mozgásba lendülnek, hogy számtalan csodálatos teremtést idézzenek elő. Az ateisták azzal érvelnek, hogy Isten nem ügyesebb, mint egy óras. Isten azonban természetesen ha-

talmasabb, mert Ő kettős, női és férfi formákban képes gépeket gyártani. A különféle gépezetek női és férfi formái számtalan hasonló gépet hoznak létre Isten további felügyelete nélkül. Ha az ember képes lenne gépek olyan rendszerét létrehozni, amely az ellenőrzése nélkül más gépeket tud teremteni, akkor megközelíthetné Isten intelligenciáját. Ez azonban nem lehetséges, hiszen minden egyes gépet irányítani kell. Senki sem tud úgy teremteni, mint Isten. Isten egyik neve *asamaurdhva*, ami azt jelenti, hogy senki sem egyenlő Vele vagy nagyobb Nála. Ő *param satyam*, a Legfelsőbb Igazság: nincs senki, aki egyenlő lenne Vele, és nincs senki, aki Fölötte állna. Ezt erősítik meg a *śruti-mantrák*, mondván: az anyagi univerzum megteremtése előtt csak az Úr létezett, aki mindenkinek a mestere, s ez az Úr adta át Brahmānak a védikus tudást. Az Úrnak minden tekintetben engedelmeskednünk kell. Annak, aki meg akar szabadulni az anyagi kötöttségektől, meg kell hódolnia Előtte. Ezt a *Bhagavad-gītā* is megerősíti.

Ha az ember nem adja át magát a Legfelsőbb Úr lótusz lábának, egészen biztos, hogy zavarodottság keríti hatalmába. Amikor egy intelligens ember meghódol Kṛṣṇa lótusz lábánál, és teljes mértékben tudatában van, hogy Kṛṣṇa minden oka – amint azt a *Bhagavad-gītā* is megerősíti –, csak akkor válhat *mahātmává*, nagy lélek. Az ilyen nagy lélek azonban ritka. Csak a *mahātmák* értik meg, hogy a Legfelsőbb Úr az egész teremtés elsődleges oka. Ő *parama*, a végső igazság, mert minden igazság Tőle függ. Ő mindentudó, és Számára nem létezik illúzió.

Néhány Māyāvādī tudós vitatja, hogy a *Śrīmad-Bhāgavatamot* Vyāsadeva állította össze, néhányan közülük pedig azt feltételezik, hogy ez a könyv újkori alkotás, egy Vopadeva nevű ember írása. Hogy megcáfolja ezt az értelmetlen feltételezést, Śrī Śrīdhara Svāmī kihangsúlyozza, hogy a legősibb *Purāṇákban* is találunk utalást a *Bhāgavatamra*. A *Bhāgavatam* első *ślokája* a Gāyatrī *mantrával* kezdődik, s erről már a *Matsya Purāṇa*, a legősibb *Purāṇa* is említést tesz. A *Bhāgavatamban* található Gāyatrī *mantrára* vonatkozóan ez a *Purāṇa* kijelenti, hogy a *Bhāgavatam* sok lelki tanítást tartalmaz, amely a Gāyatrī *mantrával* kezdődik, s Vṛtṛasura történetét is megtaláljuk benne. Aki telihold napján megajándékoz valakit ezzel a magasztos alkotással, az eléri az élet legtokéletebb szintjét: visszatér Istenhez. Más *Purāṇák* is említést tesznek a *Bhāgavatamról*. Kijelentik, hogy ez a mű tizenkét énekből áll, amelyek összesen tizennyolcezer *ślokát* tartalmaznak. A *Padma Purāṇa* szintén utal a *Bhāgavatamra* Gautama és Ambarīṣa Mahārāja beszélgetésében, ahol a király azt a tanácsot kapja, hogy olvassa rendszeresen a *Śrīmad-Bhāgavatamot*, ha fel akar szabadulni az anyagi kötöttségektől. Ilyen körülmények között a *Bhāgavatam* hitelességéhez nem férhet kétség. Az elmúlt ötszáz évben számtalan kiváló tudós és *ācārya* – köztük Jīva Gosvāmī, Sanātana Gosvāmī, Viśvanātha Cakravartī, Vallabhācārya és sok más elismert tudós – fűzött részletes magyarázatokat a *Bhāgavatamhoz* még az Úr Caitanya ideje után is. A komoly tanítvány akkor cselekszik helyesen, ha megpróbálja áttanulmányozni ezeket, hogy jobban megizlelhesse a transzcendentális üzenetet.

Śrīla Viśvanātha Cakravartī Ṭhākura főképpen az eredeti és tiszta szexualitás pszichológiájával (*ādi-rasa*) foglalkozik, amely mentes minden világi mámortól. Az egész anyagi teremtés működése a szexualitáson alapszik. A modern civilizáció-

ban minden cselekedet középpontjában ez áll. Bárhová nézünk, azt látjuk, hogy mindenhol ez a döntő. Ebből következik, hogy a szexuális élet valóság, s valódi formája a lelki világban tapasztalható. Az anyagi szexualitás azonban nem más, mint az eredeti valóság torz tükörképe. Az eredeti valóság az Abszolút Igazság, így hát az Abszolút Igazság nem lehet személytelen. Ha személytelen lenne, nem foglalhatná magában a tiszta szexuális életet. Következésképpen a személytelen filozófiát hirdető filozófusok közvetve a visszatartó szexuális életre biztatnak azzal, hogy túlzottan kihangsúlyozzák az Abszolút Igazság személytelen formáját. Így azok az emberek, akik nem tudnak a szexualitás valódi, lelki formájáról, az anyagi szexuális életet fogadják el mint mindennek a lényegét. Nagy különbség van a beteges állapotú anyagi szexualitás és a lelki szexuális élet között.

A *Śrīmad-Bhāgavatam* az elfogulatlan olvasót fokozatosan a transzcendencia legtokéletebb szintjére emeli fel. Képessé teszi arra, hogy túllépjen az anyagi tettek három módján: a gyümölcsöző cselekedeteken, a spekulatív filozófián és a védikus versekben megemléltett, meghatározott szerepű *mūrtik* imádatán.

2. VERS

धर्मः प्रोज्झितकैतवोऽत्र परमो निर्मत्सराणां सतां
वेद्यं वास्तवमत्र वस्तु शिवदं तापत्रयोन्मूलनम् ।

श्रीमद्भागवते महामुनिकृते किं वा परैरीश्वरः

सद्यो हृद्यवरुध्यतेऽत्र कृतिभिः शुश्रूषुभिस्तत्क्षणात् ॥ २ ॥

*dharmah projjhita-kaitavo 'tra paramo
nirmatsarāṇām satām
vedyaṁ vāstavam atra vastu śivadaṁ
tāpa-trayonmūlanam
śrīmad-bhāgavate mahā-muni-kṛte
kiṁ vā parair īśvaraḥ
sadyo hṛdy avarudhyate 'tra kṛtibhiḥ
śuśrūsubhiḥ tat-kṣaṇāt*

dharmah – vallásosság; *projjhita* – teljes mértékben elutasítva; *kaitavaḥ* – haszonvággyal takarva; *atra* – itt; *paramah* – a legfelsőbb; *nirmatsarāṇām* – száz százalékgig tiszta szívű; *satām* – *bhakták*; *vedyam* – érthető; *vāstavam* – valóságos; *atra* – itt; *vastu* – szubsztancia; *śivadam* – jólét; *tāpa-traya* – a háromszoros szenvedés; *unmūlanam* – gyökerestől megszünteti; *śrīmat* – gyönyörű; *bhāgavate* – a *Bhāgavata Purāṇa*; *mahā-muni* – a nagy bölcs (Vyāsadeva); *kṛte* – összeállította; *kim* – mi; *vā* – a szükség; *paraiḥ* – mások; *īśvaraḥ* – a Legfelsőbb Úr; *sadyaḥ* – egyszerre; *hṛdi* – a szívben; *avarudhyate* – tömörre válik; *atra* – itt; *kṛtibhiḥ* – a jámbor emberek által; *śuśrūsubhiḥ* – művelve; *tat-kṣaṇāt* – késlekedés nélkül.

Teljes mértékben elvetve minden anyagi célú vallásos cselekedetet, a *Bhāgavata Purāṇa* a legfelsőbb igazságot tárja fel, amelyet csak a tökéletesen tiszta szívű *bhakták* érthetnek meg. A legfelsőbb igazság az illúziótól megkülönböztetett valóság, amely mindenki javát szolgálja. Ez az

igazság gyökerestől elpusztítja a háromszoros szenvedést. E szépséges Bhāgavatam, amelyet a nagy szent, Vyāsadeva állított össze [érett tudása teljében], önmagában elegendő Isten megvalósításához. Mi szükség hát más írásra? Amint az ember figyelmesen és alázatosan hallgatja a Bhāgavatam üzenetét, e tudás művelésével megszilárdítja szívében a Legfelsőbb Úr helyzetét.

MAGYARÁZAT: A vallás négy alapvető területet foglal magába: a jámbor tetteket, a gazdasági fejlődést, az érzékek kielégítését, végül pedig a felszabadulást az anyagi kötöttség alól. A vallástalan élet barbár állapot; az emberi élet a vallással kezdődik. Az evés, az alvás, a védekezés és a párvás az állati élet négy alapelve, amely megtalálható mind az állatoknál, mind az embernél. A vallás azonban csakis az emberre jellemző, különleges tevékenység. Vallás nélkül az emberi élet nem különb az állati léténél, így minden emberi társadalomban megfigyelhető a vallásnak valamilyen formája, amelynek célja az önmegvalósítás, és amely ember és Isten örök kapcsolatára mutat rá.

Az emberi civilizáció alacsonyabb szintjein folytonos harc dúl az anyagi természet fölötti uralomért, más szóval szakadatlan a versengés az érzékek kielégítéséért. Ilyen tudat által vezérelve fordul az ember a vallás felé, s így csupán azért hajt végre jámbor vagy vallásos tetteket, hogy anyagi haszonra tegyen szert. Ha azonban ehhez az anyagi nyereséghez más úton is hozzájuthat, az úgynevezett vallást nyomban elutasítja. Ez történik a modern civilizációban. Az ember anyagi téren gya-rapszik, ezért nem érdekli a vallás. A templomok, mecsetek szinte üresek. Az embereket jobban érdeklik a gyárak, az üzletek és a mozik, mint a vallásos helyek, amelyeket elődeik építettek. Ez bizonyítja, hogy a vallást csakis anyagi nyereségért gyakorolják, hiszen szükség van rá az érzékkielégítéshez. Amikor valaki belefárad az érzékkielégítés utáni hajszába, a felszabadulás felé fordul, s azzal próbálkozik, hogy eggyé váljon a Legfelsőbb Úrral. Következésképpen ezek a szintek csupán az érzékkielégítés különböző formái.

A Védák az előbb említett négy tevékenységet írják elő szabályozott módon, annak érdekében, hogy ezek ne vezessenek túlzott versengéshez az érzékkielégítésért. A *Śrīmad-Bhāgavatam* azonban transzcendentális minden érzékkielégítésre irányuló cselekedethez képest. Tiszta, transzcendentális irodalom, melyet csakis az Úr tiszta *bhaktái* értenek meg, akik fölött állnak az érzékkielégítésért folyó versenynek. Az anyagi világban kemény küzdelem folyik állat és állat, ember és ember, közösség és közösség, nemzet és nemzet között. Az Úr *bhaktái* azonban felülemelkednek ezen a harcon. Nem versengenek a materialistákkal, mert úton vannak Isten felé, ahol az élet örökké tart és boldogsággal teli. Ezek a transzcendentalisták mentesek az irigységtől és szívük tiszta. Az anyagi világban mindenki irigy mindenki másra – ezért folyik örökös verseny. Ám az Úr transzcendentális *bhaktái* nemcsak mentesek az anyagi irigységtől, hanem mindenki jóakarói is, akik arra töreksenek, hogy egy versengés nélküli társadalmat hozzanak létre, ahol Isten áll a középpontban. Napjainkban a szocialisták szemlélete a versengéstől mentes társadalomról csupán fikció, mert a szocialista államban a diktátori rang megszerzéséért dúl a harc. Akár a Védák szemszögéből nézzük, akár a közönséges emberi tevékenységek szempontjából,

az anyagi élet alapja az érzékkielégítés. A Védák három utat említenek. Az egyik út a gyümölcsöző tettek végzése, amely által az ember felsőbb bolygókra kerülhet. A másik a félistenek imádása, a félistenek bolygóinak eléréséért, a harmadik pedig az Abszolút Igazságnak és személytelen arculatának megvalósítása, valamint az eggyé válás Vele.

Az Abszolút Igazság személytelen arculata nem a legmagasabb szint. A személytelen aspektust felülmúlja a Paramātmā forma, azt pedig az Abszolút Igazság személyes arculata, Bhagavān. A *Śrīmad-Bhāgavatam* az Abszolút Igazság személyes arculatáról tudósít. Magasabb szintet képvisel, mint a személytelenséget hirdető irodalom vagy akár a Védák *jñāna-kāṇḍa* része. Még a *karma-kāṇḍa* és az *upāśanā-kāṇḍa* részeknél is magasabb rendű, mert az Istenség Legfelsőbb Személyisége, az Úr Śrī Kṛṣṇa imádatát ajánlja. A *karma-kāṇḍa* a mennyei bolygók eléréséért készlet versenyre a fokozottabb érzékkielégítés érdekében, s ezt a versengést a *jñāna-kāṇḍában* és az *upāśanā-kāṇḍában* is megtaláljuk. A *Śrīmad-Bhāgavatam* fölötté áll mindezeknek, mert célja a Legfelsőbb Igazság, minden kategória lényege és gyökere. A *Śrīmad-Bhāgavatamból* az ember mind a szubsztanciát, mind a kategóriákat megismerheti. A szubsztancia az Abszolút Igazság, a Legfelsőbb Úr, a kiadások pedig relatív energia-formák.

Semmi sem választható el a szubsztanciától, ugyanakkor azonban az energiák különböznek tőle. Ez a szemlélet nem takar ellentmondást. A *Śrīmad-Bhāgavatam* egyértelműen a „*janmādy asya*” *sūtrával* kezdődő *Vedānta-sūtra* „egyidejűleg egy és különböző” filozófiáját hirdeti.

Ez a tudomány, mely szerint az Úr energiája egyidejűleg egy az Úrral, mégis különbözik Tőle, választ ad az elméjükben spekulálók azon törekvésére, mellyel az energiát az Abszolútként próbálják bemutatni. Amikor az ember elsajátította e tudást, a monizmus és a dualizmus elméletét már elégtelennek találja. Az egyidejű egység és különbözőség elméletére alapozott transzcendentális tudat kialakulása arra a síkra vezeti az embert, amelyen megszabadul a hármas szenvedéstől. E három szenvedés a következő: (1) az elme és a test okozta szenvedések, (2) más élőlények által okozott szenvedések, (3) természeti katasztrófák által okozott szenvedések, melyek fölött az embernek nincsen hatalma. A *Śrīmad-Bhāgavatam* ott kezdődik, amikor a *bhakta* átadja magát az Abszolút Személynek. Teljes mértékben tudatában van, hogy egy az Abszolúttal, ugyanakkor örök helyzete alapján az Abszolút szolgája. A materialista szemléletmódban az ember tévesen az őt körülvevő dolgok urának véli magát, emiatt szünet nélkül ostromolja az élet hármas gyötrelme. Amint azonban felismeri eredeti helyzetét, azt, hogy nem más, mint transzcendentális szolga, nyomban megszabadul minden szenvedéstől. Amíg az élőlény az anyagi természet ura akar lenni, addig lehetetlen számára, hogy a Legfelsőbb szolgájává váljon. Lelki azonosságunk tiszta tudatában az Urat szolgáljuk, s a szolgálat által azonnal megszabadulunk az anyagi terhektől.

Mindezeket túl azonban a *Śrīmad-Bhāgavatam* nem más, mint Śrī Vyāsadevának a *Vedānta-sūtrához* fűzött magyarázata, melyet lelki élete érettségének teljében írt, Nārada kegyéből. Śrī Vyāsadeva Nārāyaṇának, az Istenség Személyiségének hiteles inkarnációja. Hitelességéhez semmi kétség nem fér. Ő az egész Védikus Irodalom szerzője, mégis mindenek fölött a *Śrīmad-Bhāgavatam* tanulmányozását ajánlja. A többi *Purāṇa*

a félistenek imádatának legkülönfélébb útjait mutatja be, a *Bhāgavatam* azonban csakis a Legfelsőbb Úrról tesz említést. A Legfelsőbb Úr a teljes test, a félistenek pedig e test különböző részei. Következésképpen ha a Legfelsőbb Urat imádja az ember, nem szükséges számára a félistenek imádata – a Legfelsőbb Úr azonnal szilárdan megállapodik a *bhakta* szívében. Śrī Caitanya Mahāprabhu a tiszta *Purāṇaként* ajánlotta a *Śrīmad-Bhāgavatamot*, s megkülönböztette a művet minden más *Purāṇától*.

E transzcendentális üzenet befogadásának leghelyénvalóbb módja az alázatosan hallgatás folyamata. A kihívó magatartás nem segít ennek a transzcendentális üzenetnek a megértésében. A *śuśrūṣu* szó alkalmazása arra int, hogy az embernek vágya kell arra, hogy hallja ezt a transzcendentális üzenetet. Az első követelmény a vágy az őszinte figyelemre.

A kevésbé szerencsés embereket egyáltalán nem érdekli a *Śrīmad-Bhāgavatam*. A folyamat egyszerű, alkalmazása azonban nagyon nehéz. A szerencsétlen embereknek mindig jut elegendő idejük haszontalan, társadalmi és politikai beszélgetésekre, de amikor a *bhakták* találkozájára hívják őket, hogy hallgassák a *Śrīmad-Bhāgavatamot*, nyomban szabadkozni kezdenek. Gyakran megtörténik, hogy a *Bhāgavatam* hivatásos felolvasói fejest ugranak a Legfelsőbb Úr legbensőségesebb kedvteléseibe, amelyet egyértelműen szex-irodalomként magyaráznak. A *Śrīmad-Bhāgavatamot* az elejétől kell hallani. Az alábbi *śloka* azokról tesz említést, akik alkalmasak arra, hogy magukévá tegyék e művet: „Az ember sok-sok jámbor tett után válik alkalmassá arra, hogy a *Śrīmad-Bhāgavatamot* hallgassa”. A nagy szent, Vyāsadeva biztosítja az intelligens, megfontolt embereket, hogy a *Śrīmad-Bhāgavatam* hallgatásával közvetlenül megismerhetik a Legfelsőbb Személyt. Ha valaki hajlandó elfogadni ezt a tanítást, nyomban a *paramahamsák* helyzetébe kerülhet, anélkül hogy végigjárna a Védákban megemlített megvalósítási szinteket.

3. VERS

निगमकल्पतरोगलितं फलं
शुकमुखादमृतद्रवसंयुतम् ।
पिबत भागवतं रसमालयं
मुहुरहो रसिका भुवि भवुकाः ॥ ३ ॥

*nigama-kalpa-taror galitaṁ phalaṁ
śuka-mukhād amṛta-drava-saṁyutam
pibata bhāgavatam rasam ālayam
muhur aho rasikā bhuvi bhāvukāḥ*

nigama – a Védikus Irodalom; *kalpa-taroḥ* – a kívánságteljesítő fa; *galitaṁ* – teljesen érett; *phalaṁ* – gyümölcs; *śuka* – Śrīla Śukadeva Gosvāmī, a *Śrīmad-Bhāgavatam* első elbeszélője; *mukhāt* – az ajkairól; *amṛta* – nektár; *drava* – félig szilárd és lágy, ezért könnyen nyelhető; *saṁyutam* – minden tekintetben tökéletes; *pibata* – ízleld meg; *bhāgavatam* – az Úrhoz fűződő örök kapcsolat tudományával foglalkozó könyv; *rasam* – lé (az, ami ízletes); *ālayam* – a felszabadulásig, sőt a felszabadult helyzetben is; *muhur* – mindig; *aho* – óh; *rasikāḥ* – azok, akik

tökéletesen ismerik a *rasák* tudományát; *bhuvi* – a földön; *bhāvukāḥ* – tapasztalt és bölcs.

Óh, tapasztalt bölcssek, ízleljétek meg a Śrīmad-Bhāgavatamot, a Védikus Irodalom kívánságteljesítő fájának érett gyümölcsét! Śrī Śukadeva Gosvāmī ajkairól fakad e gyümölcs, s ezért még zamatosabbá vált, bár nektárja mindig ízletes volt mindenki, még a felszabadult lelkek számára is.

MAGYARÁZAT: Az előző két *śloka* határozottan bebizonyította, hogy a *Śrīmad-Bhāgavatam* olyan magasztos irodalom, amely transzcendentális jellemzői miatt túlszárnyal minden más Védikus Írást. A *Śrīmad-Bhāgavatam* transzcendentális minden világi cselekedettel és világi tudással szemben. Ez a *śloka* kijelenti, hogy nemcsak felsőbbrendű irodalom, hanem minden Védikus Irodalom érett gyümölcse, más szóval a Védikus Irodalom legjava. Mindezt figyelembe véve a türelmes és alázatos hallgatás mindenképpen nélkülözhetetlen. Az üzenetet és a tanítást, melyet a *Śrīmad-Bhāgavatam* közvetít, nagy tisztelettel és figyelemmel kell befogadnunk.

A Védákat kívánságteljesítő fához hasonlítják, mert mindent tartalmaznak, amiről az ember tudást szerezhet. Mind a világi szükségletekkel, mind a lelki megvalósítással foglalkoznak. Tartalmazzák a társadalmi, politikai, vallási, gazdasági, hadászati, orvosi, kémiai, fizikai és metafizikai témákat magában foglaló tudomány szabályait, s minden egyebet, ami a test és a lélek fenntartásához szükséges. Mindenekfölött azonban nem mások, mint a lelki megvalósításra irányuló pontos utasítások. A rendszerezett tudomány magában foglalja az élőlény fokozatos lelki szintre emelkedését, a legmagasabb lelki megvalósítás pedig annak ismerete, hogy az Istenség Személyisége a forrása minden lelki íznek, azaz *rasának*.

Brahmától, az anyagi világ első élőlényétől kezdve egészen a jelentéktelen hangyáig, minden élőlény az érzékelfogásból származó ízre vágyik. Ezeket az érzéki örömeket *rasáknak* nevezik. Sokféle *rasa* van. A kinyilvánított írások tizenkétféle *rasát* sorolnak fel: (1) *raudra* (düh), (2) *adbhuta* (csodálkozás), (3) *śṛṅgāra* (szerelem), (4) *hāsyā* (komédia), (5) *vīra* (hősiesség), (6) *dayā* (kegy), (7) *dāsyā* (szolgálat), (8) *sakhya* (barátság), (9) *bhayānaka* (szörnyűség), (10) *bībhatsa* (rémület), (11) *śānta* (semlegesség), (12) *vātsalya* (szülői szeretet).

E *rasák* összességét vonzalomnak, szeretetnek nevezik. Először tiszteletteljes imádatban, szolgálatban, barátságban, szülői ragaszkodásban és szerelemben mutatkoznak meg a szeretet e jelei. Amikor ez az öt dolog hiányzik, a szeretet közvetve a dühben, a csodálkozásban, a tréfában, a hősiességben, a félelemben, a rémületben stb. van jelen. Ha egy férfi szeret egy nőt, azt a *rasát* szerelemnek nevezik. Amikor azonban a szerelemben zavar támad, akkor megjelenhet a csodálkozás, a düh, a rémület, sőt a rettegés is. Néha két ember között a szerelmi kapcsolat szörnyű gyilkossággal is végződhet. Ezek a *rasák* emberek és emberek, állatok és állatok között léteznek. Az anyagi világban nem lehetséges, hogy egy állat és egy ember vagy egy ember és egy más fajú élőlény között létrejöjjön ez a *rasa*. A *rasák* csak ugyanazon faj tagjai között léteznek. A lelkek azonban minőségileg azonosak a Legfelsőbb Úrral, ezért a *rasák* eredetileg a lelki élőlény és a lelki egész, az Is-

tenség Legfelsőbb Személyisége között nyilvánulnak meg. A lelki kapcsolat – *rasa* – teljességében a lelki létben, az élőlények és a Legfelsőbb Úr között van jelen.

Az Istenség Legfelsőbb Személyiségét ezért a *śruti-mantrák*, a védikus himnuszok „minden *rasa* forrása”-ként jellemzik. Amikor az élőlény a Legfelsőbb Úrral társul, s eredeti *rasáját* élvezi Vele, akkor valóban boldog.

A *śruti-mantrák* rámutatnak, hogy minden élőlénynek megvan az eredeti helyzete, amelyben egy bizonyos *rasában*, kapcsolatban áll az Istenség Személyiségével. Csakis felszabadult helyzetben tapasztalható teljességében ez az elsődleges *rasa*. Az anyagi létben a *rasa* csak eltorzult, ideiglenes formában érzékelhető. Az anyagi világ *rasái* így a *raudra* (düh) – stb. – anyagi formáiban mutatkoznak meg.

Ezért az, aki teljes tudásra tesz szert a különböző *rasák* téren, amelyek minden tevékenység alapját képezik, megérti, hogy az anyagi világban az eredeti *rasák* valótlán tükörképei vannak jelen. Egy művelt tudós az eredeti *rasát* lelki formájában akarja élvezni. Kezdetben arra vágyik, hogy eggyé váljon a Legfelsőbbel. A kevésbé intelligens transzcendentalisták nem léphetnek túl a lelki egésszel való eggyé válás elméletén, ha nem ismerik a különböző *rasákat*.

Ez a *śloka* határozottan kijelenti, hogy a lelki *rasa*, amelyet még a felszabadult szinten állók is élveznek, megismerhető a *Śrīmad-Bhāgavatamból*, annak köszönhetően, hogy a *Śrīmad-Bhāgavatam* minden védikus tudás érett gyümölcse. E transzcendentális irodalom alázatos hallgatásával szívünk összes vágya teljesülhet. Nagyon kell azonban vigyáznunk, hogy a megfelelő forrásból halljuk az üzenetet. A *Śrīmad-Bhāgavatamot* a legmegfelelőbb forrásból kapjuk meg. Nārada Muni hozta el a lelki világból, majd átadta tanítványának, Vyāsadevának, aki fiának, Śrīla Śukadeva Gosvāmīnak továbbította az üzenetet, Śrīla Śukadeva Gosvāmī pedig Parikṣit Mahārājának adta át, mindössze hét nappal a király halála előtt. Śrīla Śukadeva Gosvāmī születésétől kezdve felszabadult lélek volt, sőt már anyja méhében is, és születése után semmilyen lelki nevelést nem kapott. Senki sem születik képzetten, sem anyagi, sem lelki értelemben. Ám Śrīla Śukadeva Gosvāmīnak, mivel tökéletesen felszabadult lélek volt, nem kellett semmilyen fejlődési folyamaton végigmennie a lelki megvalósítás elérése érdekében. Azonban annak ellenére, hogy tökéletesen felszabadult személy volt, aki transzcendentális helyzetében fölötté áll a három anyagi kötőerőnek, vonzódott az Istenség Legfelsőbb Személyiségének – akit felszabadult lelkek dicsőítenek védikus himnuszokat énekelve – e transzcendentális *rasájához*. A felszabadult lelkek még jobban vonzódnak Legfelsőbb Úr kedvteléseire, mint a világi emberek. Szükségszerű, hogy a Legfelsőbb Úr személy legyen, hiszen csak egy személlyel lehet transzcendentális *rasát* fenntartani.

A *Śrīmad-Bhāgavatam* az Úr transzcendentális kedvteléseit beszéli el, s az elbeszélést Śrīla Śukadeva Gosvāmī rendszerezte. Ez a téma mindenkinek szól, beleértve azokat, akik a felszabadulás után kutatnak, s azokat is, akik eggyé akarnak válni a legfelsőbb egésszel.

A szanszkrit nyelvben a papagájt *śukának* is nevezik. Amikor a papagáj piros csőrével belecsíp az érett gyümölcsbe, az még édesebb lesz. A védikus gyümölcs, amely tudástól érett és teljes, Śukadeva Gosvāmī ajkairól fakad. Nem azért hasonlítják őt papagájhoz, mert képes volt pontosan úgy elismételni a

Bhāgavatamot, ahogyan bölcs apjától hallotta, hanem mert úgy tudta átadni ezt a művet, hogy az emberek minden rétegéhez szóljon.

A *Śrīmad-Bhāgavatam* úgy árad Śrīla Śukadeva Gosvāmī ajkairól, hogy az őszinte és alázatos hallgató egyszerre megízlelhesse azt a transzcendentális zamatot, amely merőben különbözik az anyagi világ eltorzult ízeitől. Ez az érett gyümölcs nem hullik váratlanul Kṛṣṇaloka legfelsőbb bolygójáról. Vigyázva száll alá a tanítványi láncon keresztül, minden változtatás, minden akadály nélkül. Az ostoba emberek, akik nincsenek a transzcendentális tanítványi láncolatban, nagy hibát követnek el azzal, hogy a *rāsa* táncként ismert legfelsőbb rendű transzcendentális *rasát* úgy próbálják megérteni, hogy nem követik Śukadeva Gosvāmī nyomdokait, aki nagy figyelemmel, a transzcendentális önmegvalósítás szintjein keresztül adja át e gyümölcsöt. Az embernek elegendő értelemmel kell rendelkeznie, hogy megértse a *Śrīmad-Bhāgavatam* helyzetét, figyelembe véve olyan személyiségeket, mint Śukadeva Gosvāmī, aki nagyon óvatosan bántik e témával. A *Bhāgavata*-iskola tanítványi láncolatának folyamata azt sugallja, hogy a jövőben is attól kell tanulnunk a *Śrīmad-Bhāgavatamot*, aki valóban Śrīla Śukadeva Gosvāmī képviselője. Az, aki hivatásból, törvényellenesen üzletet csinál a *Bhāgavatam* elmondásából, semmiképpen sem Śukadeva Gosvāmī képviselője. Ez az üzlet csak arra szolgál, hogy megkeresse vele a kenyerét. Ezért tartózkodnunk kell attól, hogy ilyen emberektől halljunk előadásokat, akik többnyire ennek az írásnak a legbensőségesebb részeinél kezdik, anélkül hogy végigjárnák e komoly téma megértésének lépcsőzetes folyamatát. Fejest ugranak a *rāsa* tánc leírásába, amelyet az ostoba emberek általában félreértenek: vannak, aki erkölcstelennek tartják, s vannak, akik saját ostoba magyarázataikkal próbálják elkendőzni. Nem vágynak arra, hogy Śrīla Śukadeva Gosvāmī nyomában haladjanak.

Le kell tehát vonnunk azt a következtetést, hogy a *rasa* komoly tanulmányozójának a Śrīla Śukadeva Gosvāmītól származó tanítványi láncolatban keresztül kell befogadnia a *Bhāgavatam* üzenetét. Śrīla Śukadeva Gosvāmī az elejétől beszéli el a *Bhāgavatamot*, nem pedig szeszélyesen, csupán hogy elégedetté tegye az anyagi felfogású embereket, akik nagyon keveset tudnak a transzcendentális tudományról. A *Śrīmad-Bhāgavatamot* olyan gondosan tárja elénk, hogy aki őszinte és komoly, azon nyomban élvezheti a védikus tudás érett gyümölcsét, a Śukadeva Gosvāmī vagy az ő hiteles képviselője ajkairól fakadó nektár megízlelésével.

4. VERS

नैमिषेऽनिमिषक्षेत्रे ऋषयः शौनकादयः ।
सत्रं स्वर्गायलोकाय सहस्रसममासत ॥ ४ ॥

naimiṣe 'nimiṣa-kṣetre ṛṣayaḥ śaunakādayaḥ
satraṁ svargāya lokāya sahasra-samam āsata

naimiṣe—a Naimiṣāraṇya erdőben; *animiṣa-kṣetre*—a hely, amely különösen kedvelt helye Viṣṇunak (aki nem csukja le szemhéját); *ṛṣayaḥ*—szentek; *śaunaka-ādayaḥ*—a bölcs Śaunaka vezetésével; *satraṁ*—áldozat; *svargāya*—az Úr, akiről

a mennyekben dicsőítenek; *lokāya*—és a *bhaktáknak*, akik mindig kapcsolatban állnak az Úrral; *sahasra*—ezer; *samam*—év; *āsata*—elvégez.

Hajdanán egy szent helyen, Naimiṣāraṇya erdejében a bölcs Śaunaka vezetésével a nagy szentek hatalmas, ezer évig tartó áldozat bemutatására gyűltek össze, hogy elégedetté tegyék az Urat és híveit.

MAGYARÁZAT: A *Śrīmad-Bhāgavatam* nyitányát az előző három *śloka* beszélte el, s most e magasztos írás legfőbb témája veszi kezdetét. Azután, hogy Śrīla Śukadeva Gosvāmī először mondta el a *Śrīmad-Bhāgavatamot*, másodszor a Naimiṣāraṇya erdejében ismételték el.

A *Vāyavīya Tantrában* az áll, hogy Brahmā, ennek az univerzumnak a mérnöke tervezett egy hatalmas kereket, amelybe az egész univerzum belefért. E gigantikus kerék középpontja a Naimiṣāraṇyaként ismert terület volt. Hasonló utalást találunk Naimiṣāraṇya erdejére a *Varāha Purāṇában* is, amely kijelenti, hogy az ezen a helyen végrehajtott áldozattal a démonikus emberek ereje hanyatlak. Ezért részesítik előnyben a *brāhmaṇák* Naimiṣāraṇyát az ilyen áldozatok végrehajtásakor.

Az Úr Viṣṇu *bhaktái* számtalanféle áldozatot hajtanak végre az Úr kedvét keresve. Mindig ragaszkodnak az Úr szolgálatahoz, szemben a bűnös lelkekkel, akik az anyagi lét örömeihez kötődnek. A *Bhagavad-gītā* azt mondja, hogy bármilyen tettet hajtsanak végre ebben az anyagi világban, ha annak más a célja, mint az Úr Viṣṇu öröme, akkor a cselekvő számára csak még több kötöttséget eredményez. Az utasítás az, hogy minden cselekedetet Viṣṇu és *bhaktái* örömeért, áldozatként kell végezni. Ez mindenki számára meghozza a békét és a jólétet.

A nagy szentek mindig az emberek javán fáradoznak, így aztán a Śaunaka és mások vezette bölcsek összegyűltek Naimiṣāraṇya szent helyén, hogy hatalmas áldozati szertartások szakadatlan sorát hajtsák végre. A feledékeny emberek nem ismerik a békéhez és jóléthez vezető helyes utat. A bölcsek azonban jól ismerik, ezért az emberiség javát szolgálva mindig arra vágynak, hogy úgy cselekedjenek, hogy azzal békét hozzanak a világra. Minden élőlény őszinte barátai, s még saját kényelmük árán is az Urat szolgálják, minden ember érdekében. Az Úr Viṣṇu olyan, mint egy óriási fa, s mindenki más — beleértve a félisteneket, az embereket, a Siddhákat, a Cāraṇákat, a Vidyādharaikat és a többi élőlényt — olyan, mint a fa ágai, gallyai és levelei. A fa gyökerét öntözve a fa minden része táplálékhoz jut. Csupán azokat az ágakat és gallyakat nem lehet elégedetté tenni így, amelyek nincsenek kapcsolatban a fával. A különálló ágak és levelek fokozatosan elszáradnak, minden locsolás ellenére. Ehhez hasonlóan az emberi társadalom, ha nem kapcsolódik az Istenség Személyiségéhez — ahogyan a különálló ágak és levelek —, nem képes arra, hogy felszívja a vizet, és ha valaki ezzel próbálkozik, csupán energiáját és erőforrásait pazarolja.

A modern, materialista társadalom eltávolodott a Legfelsőbb Úrtól. Az ateista vezetők tervei sorra megghiúsulnak — mégsem ébrednek erre rá.

Ebben a korban az Úr szent nevének közös éneklése a követendő folyamat annak érdekében, hogy az emberek felébredjenek. Ennek útját és módszerét az Úr Śrī Caitanya Mahā-

prabhu mutatja be a legtudományosabb módon, s akik intelligensek, azok arra használják tanítását, hogy valódi békére és jólétre tegyenek szert. A *Śrīmad-Bhāgavatam* célja ugyanez, s ezt a további versek még részletesebben feltárják.

5. VERS

त एकदा तु मुनयः प्रातर्हुतहुताग्रयः ।
सत्कृतं सूतमासीनं पप्रच्छुरिदमादरात् ॥ ५ ॥

ta ekadā tu munayaḥ prātar huta-hutāḡnayaḥ
sat-kṛtaṁ sūtaṁ āsīnaṁ papracchur idam ādarāt

te—a szentek; *ekadā*—egy nap; *tu*—de; *munayaḥ*—a bölcsek; *prātaḥ*—reggel; *huta*—éggő; *huta-agnayaḥ*—az áldozati tűz; *sat-kṛtaṁ*—kellő tisztelet; *sūtaṁ*—Śrī Sūta Gosvāmī; *āsīnaṁ*—ülve; *papracchuḥ*—érdeklődött; *idam*—arról (a következőképpen); *ādarāt*—kellő elismeréssel.

Egy napon, amikor az áldozati tűz meggyújtásával befejezték reggeli kötelességeiket, a nagy szentek tiszteletbeli ülőhelyet ajánlottak fel Śrī Sūta Gosvāminak, és mélységes tisztelettel tudakozódni kezdtek tőle.

MAGYARÁZAT: A reggel a legkedvezőbb időszak a lelki szolgálat végzésére. A nagy szentek a *Bhāgavatam* elbeszélőjének tiszteletbeli, emelt ülőhelyet ajánlottak fel, amelyet *vyāsāsanānak* hívnak, Śrī Vyāsadeva ülésének. Śrī Vyāsadeva minden ember eredeti lelki tanítója, s minden tanítót az ő képviselőjének tekintenek. Képviselő az, aki teljes mértékben Śrī Vyāsadeva nézőpontját képviseli. Śrī Vyāsadeva Śrī Śukadeva Gosvāminak adta át a *Bhāgavatam* üzenetét, és Śrī Sūta Gosvāmī tőle hallotta. A tanítványi láncolatban Śrī Vyāsadeva minden hiteles képviselőjét *gosvāminak* kell tekinteni. Ezek a *gosvāmik* visszafogják minden érzéküket, és ragaszkodnak ahhoz az úthoz, amelyet az előző *ācāryák* jártak. A *gosvāmik* nem pusztá szeszélyből tartanak előadásokat a *Bhāgavatamból*. A legnagyobb figyelemmel végzik szolgálatukat, követve elődeiket, akik változtatás nélkül adták át nekik a lelki üzenetet.

A *Bhāgavatam* hallgatói tehetnek fel kérdéseket a beszélőnek, hogy feltáruljon előttük a *Bhāgavatam* tiszta jelentése, de ezt sohasem szabad kihívó szellemben tenni. Az embernek úgy kell előadnia kérdését, hogy tiszteletet tanúsít mind a beszélővel, mind a témával szemben. A *Bhagavad-gītā* szintén ezt ajánlja. Az embernek alázatos hallgatás útján, a megfelelő forrásból kell elsajátítania a transzcendentális tudást. Éppen ezért a szentek nagy tisztelettel szólították meg Sūta Gosvāmīt.

(Folytatjuk)

A *Śrīmad-Bhāgavatam* kötetei megrendelhetők:
8966 Somogyvámos, Fő u. 38. Tel.: (85) 340-185

Központjaink:

Egyházi Adminisztrációs Iroda

1027 Budapest, Margit krt. 56. II./1. Tel./Fax.: (1) 212-6270, 212-2862
Postacím: 1286 Budapest Pf. 18., E-mail: hlorant@krisna.hu

Budapest 1028 Máriaremetei u. 77. Tel.: (1) 397-0435, 397-0436, 397-0437
E-mail: budapest@pamho.net

Krisna-völgy 8699 Somogyvámos, Fő u. 38. Tel./Fax.: (85) 540-002, 340-422
E-mail: krisna-volgy@pamho.net, honlap: www.krisna-volgy.hu

Debrecen 4024 Debrecen, Csapó u. 1. III./4. Tel.: (52) 431-727
E-mail: debrecen@pamho.net

Eger 3300 Eger, Széchenyi u. 64. Tel.: (36) 410-515
E-mail: eger@pamho.net

Miskolc 3526 Miskolc, Bethlen G. u. 3. Tel.: (46) 323-894
E-mail: miskolc@pamho.net

Pécs 7624 Pécs, Hungária u. 5. Tel.: (72) 515-991
E-mail: pecs@pamho.net

Szeged 6723 Szeged, Mérei út 6/c III. em. Tel.: (62) 451-419
E-mail: szeged@pamho.net

Kecskemét 6000 Kecskemét, Dobó krt. 3. II./3. Postacím: 6001 Kecskemét, Pf. 546.
Tel.: (76) 480-920 E-mail: kecskemet@pamho.net

Győr 9023 Győr, Somogyi Béla u. 49. Tel.: (96) 429-525

Krisna-völgy Indiai Kulturális Központ és Biofarm - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Go Favorites Help

Back Forward Stop Refresh Home Search Favorites History Channels Fullscreen Mail Print Edit

Address http://www.krisnavolgy.hu/ Links

Krisna az Interneten

A Bhagavad-gita lerása szerint Krsna mindenben kívül, és mindenben belül is létezik – hogy ne létezne hát az Interneten?

www.krisna.hu

Szeretettel meghívunk, hogy látogasd meg megújult web-oldalainkat, ahol részletesebb képet kaphatsz egyházunk tevékenységeiről, filozófiáinkról, aktuális tudományos kérdésekről alkotott véleményünkről, és megrendelheted az általad érdekesnek ítélt kiadványainkat, sőt tortát is rendelhetsz a barátaid születésnapjára! Ezek a torták intenzív lelki fejlődést eredményeznek!

www.extra.hu/szkepszis

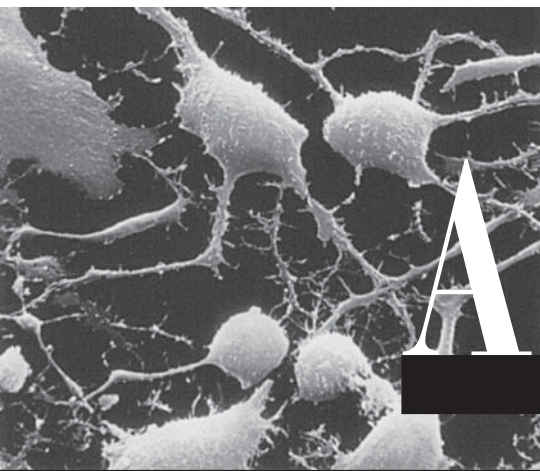
Ha mégis inkább utazni van kedved, akkor pedig Krisna-völgy látóival között barangolhatsz a virtuális körút segítségével – megtekintheted többek között a templomot, a művészeti galériát, a tehenészetet, valamint megismerheted az itt élő hívők életmódját.

www.krisnavolgy.hu

Légy nyitott a csodára! Várunk!

Miközben olvasunk, *tudunk róla*, hogy olvasunk. Nemcsak halljuk a hozzánk intézett kérdéseket, és válaszolunk rájuk (ezt akár egy jól programozott gép is meg tudja tenni), hanem *tudatában is vagyunk*, hogy hallunk – amire egyetlen gép sem képes. Mindnyájan tapasztaljuk saját magunkon a tudat jelenségét. Gondolataink, érzéseink, vágyaink és emlékképeink vannak. *Tudjuk*, hogy vagyunk. Az öntudat az emberi lény egyik legsodálatosabb, és legrajtélyesebb képessége. Mivel a tudat csak az *egyén* világában létezik, ezért empirikus kutatása, elemzése nehézségekbe ütközik. Mégis mit tudhatunk erről a legsajátosabb képességünkről? Képes-e, képes lehet-e a tudomány feltárni a tudat forrását és mechanizmusát?

Tapogatózás a sötétben

Az élettelen tárgyak nem rendelkeznek tudattal. Az élőlények azonban többé-kevésbé tudatosak, hiszen életjelenségeket mutatnak, és tudatosan reagálnak a körülményeik változásaira. Miből ered ez a különbség? Mi az eltérés az élő és az élettelen, tudatos és tudattalan között? Miben különbözik egy élő ember teste egy halottétól? A döntő momentum az, hogy a halott testben már nincs tudat, az élőben viszont még jelen van. Azonban a halott testben is ott van minden vegyület, amely az élő testet alkotja. Miért nem tudatos akkor, s miért nem lehet tudatára ébreszteni?

Napjaink tudományos gondolkodásmódja szerint a tudat pusztán a test, az agy terméke, gondolataink pedig csupán az agy sejtjeinek működési folyamatai. E szerint a *monista* megközelítés szerint nincs semmiféle elme vagy lélek, ami az anyagon túl létezne. Azon-

A tudat

t e r m é s z e t e

ban mind a mai napig nincs válasz arra a kérdésre, hogyha személyiségünk és önazonosságunk tudata pusztán anyagi eredetű lenne, akkor *hol a helye* a tudat képződésének. Az agykutatók sokáig próbálták az agyvelő egy meghatározott részéhez, központjához kötni a tudatot, azonban ez nem járt sikerrel. Csupán a különböző érzékszervi tapasztalatok beérkezési területeit tudták feltérképezni, azonban hogy *mi módon* válunk tudatossá ezekről az ingerekről, az továbbra is rejtély maradt... Egy amerikai neurológus így ír a megfelelő magyarázat teljes hiányáról: „*Ha az agykutatást vesszük, szerintem a legsúlyosabb problémával, a tudat kérdésével állunk szemben... Nem válthatunk paradigmát, mivel nincs paradigmánk! Lehet, hogy nem is lesz, mielőtt a Föld lakhatatlanná válik, úgy 1-5 milliárd év múlva.*” (Magyar Tudomány, 1998. 7. szám, 845.o)

Nincs magyarázat arra vonatkozó-

lag sem, egyáltalán *miképpen* válhatna a *tudatlan* anyag önmagáról *tudatos*, gondolkodó lényé. Az uralkodó tudományos szemlélet szerint minden, ami a fejünkben történik (beleértve a tudatot is), végső soron csupán valahogy az idegsejtek működési folyamataiból áll össze. Ám amikor egy *lila orchideára* gondolunk, az valóban leírható lenne egyszerűen úgy, hogy „most az A1632-es, majd az A3412-es neuron aktiválódik” és így tovább...? Érzéseink, tapasztalataink, emlékeink kizárólag *vegyi reakciók* lennének?

Napjainkban szaporodik azoknak az agykutatóknak a száma, akik a tudat jelensége és eredete mögött valami, az *agytól független* dolgot sejtene. Például Dr. Wilder Penfield kanadai sebész, akit pszichológiai és orvostudományi Nobel-díjjal jutalmaztak, négy évtizednyi agykutatás után arra a végső következtetésre jutott, hogy a neurológiai magyarázat nem elegendő – az önvaló

egészen más jellegű: „*Kénytelen vagyok azt feltételezni, hogy létünket két alapelemből kiindulva kell megmagyarázni. ...Az agy egy számítógép, és olyan valami programozza, ami rajta kívül van.*”

Egy másik alternatíva

A tudatra vonatkozólag évezredek óta létezik egy másik, *dualista* magyarázat is, amelyet soha senki nem cáfolt meg, csupán háttérbe szorult a redukcionista, materialista világszemlélet erősödése miatt. E szerint az értelmezés szerint létezik egy anyag fölött álló, érzékszerveink számára nem tapasztalható *elme*, ami a tudat, a gondolkodás és más mentális tevékenységek elsődleges színtere. A monizmus és a dualizmus vitájának lényege az a rejtély, hogy az anyag (a molekulák) és az elektromosság (a kisülések) létrehozhatnak-e valamit, ami *tudatában van önmagának*, vagy pedig feltételeznünk kell egy *felsőbbrendű* tényezőt, ami valamiképpen tudatossá teszi a testünket.

A dualista szemlélettel szemben felmerülő, leggyakoribb ellenérv, hogy az agy megváltozásával az elme (a tudat) is változik. Megfigyelték, hogy amikor az agy beszédközpontja valamilyen károsodást szenved, akkor az illető személy elveszíti beszédképességét. A szervezetbe jutó különböző szerek pedig hangulatváltozásokat és hallucinációkat eredményezhetnek. Ebből sokan azt a következtetést vonják le, hogy az elme minden bizonnyal a fizikai agy terméke, máskéülben az agy nem befolyásolhatná az elme állapotát.

Az elme és az agy kapcsolatára azonban egy másik, találhatóbb modellt is felállíthatunk. A közöttük lévő kölcsönös viszony annak eredményeképpen is létrejöhet, hogy a szellemi minőségű elme csak *használja* az agyat különféle tevékenységek elvégzésére – hasonlóan egy programozóhoz, aki egy számítógéppel dolgozik. Ezt a nézetet vallotta a már említett Wilder Penfield: „Egy bizonyos értelemben az elme és annak mechanizmusa az, ami az agyat programozza”. Az elme látszólag függővé válhat az agytól, ahogy egy számítógép segítségével leltározást végző üzletm-

ber is függ a munkája során a számítógéptől. Ha a számítógép meghibásodik, minden bizonnyal az üzletember hatékonysága is csökkenne. Ha pedig a computer memóriájának leltárjelentéseket tartalmazó része teljesen kitörlné, akkor az illető teljesen képtelenné válna áttekinteni a raktárkészletet. Ha az agy egy ilyen számítógéphez hasonló eszköz, akkor az agykárosodás vagy a működésében fellépő zavar esetében joggal elvárhatjuk, hogy az elme működési kapacitása csökken, vagy teljesen megszűnik – annak ellenére, hogy az elme egy *teljesen különálló egység*.

Tapasztalatok a testen kívül

A kétkedők joggal feltehetik a kérdést, hogy vajon létezik-e bármiféle tapasztalati bizonyíték, ami a tudat „természetfelettségét” támasztja alá. Azt kell mondanunk, hogy léteznek olyan jelenségek, amelyek a testtől függetlené váló tudat létezését valószínűsítik. Például a halálközeli élmények (HKÉ) léte mindig is sok fejtörést okozott a tudomány művelőinek. Ugyanis ez a „csoda” nem fér bele a jelenségek ha-

gyományos kategóriáiba – túlmutat a mindennapok átlagos történésein és törvényszerűségein. Azok számára pedig, akik csak a pusztán anyag létezését ismerik el, teljességgel megmagyarázhatatlan.

Ilyen HKÉ-ről számolnak be sokan, akik – egy műtét közben, vagy balesetet szenvedve – a klinikai halál állapotába kerülnek. A HKÉ-ek világszerte egységesek abból a szempontból, hogy minden esetben tartalmaznak standard elemeket. Ezek közül az egyik a testenkívüliség átélése. Vagyis az illető egy külső pontból pillantja meg azt a testet, amit addig saját magának vélt, majd egy idő után visszatér a testébe. Az egyik esetben például a műtőasztalon fekvő páciens a klinikai halál álla-

EGY KIS

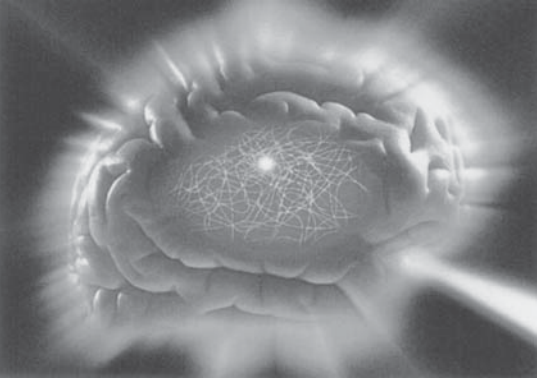
MÓDSZERTAN

A modern természettudományos megismerés filozófiai alapját a XIX. században fektették le. Eszerint a tudós ismereteit tapasztalati úton szerzi, és csak azt fogadja el, amit több kísérlettel igazolt. Így halad a természet megismerésének és birtokba vételének útján. Mivel kísérlettel bizonyít, az így szerzett tudás objektív, azaz a kutató személyétől független.

A XX. század első harmadának legfontosabb tudományfilozófiai kérdése annak az objektív - azaz a kutató személyétől független - nyelvnek a kidolgozása volt, mellyel a kísérleti úton szerzett tudás leírható. A számos kísérlet ellenére ez a vállalkozás nem sikerült.

A második világháború után két szerző rengette meg a modern tudomány objektivitásába vetett hitet. Thomas Kuhn, amerikai tudománytörténész arra hívta fel a figyelmet, hogy az egyes tudományágakban a megszabott dogma alapján folyik a kutatás. Az adott dogma addig áll fenn, míg kellő számú új kutatás be nem bizonyítja, hogy a régi dogma tarthatatlan. Ekkor egy új dogmát, Kuhn kifejezésével élve paradigmát fogalmaznak meg. Feyerabend német filozófus pedig azt hangsúlyozza, hogy a tudós társadalmi közegétől nem tud elszakadni, így a kutatás sosem objektív.

A modern tudomány eredeti filozófiai alapját tehát az elmúlt évtizedekben lebontották, és egyelőre nincs helyette új rendszer. A modern tudományfilozófia nem tudta megoldani azt a kérdést, hogy milyen szerepet játszik az egyén, esetünkben a tudós tudata a kutatásban.

potába került. Beszámolója szerint újjáélesztését a testén kívülről, a mennyezetnél lebegve nézte végig. A műtét után az orvosok kérdésére meg tudta mondani, hányas szám van írva a műtőlámpa tetejére, ami csak a mennyezet felől volt látható!

Sebom így összegzi kutatásának eredményeit: „*A testen kívüliség feltételezése tűnik a rendelkezésre álló adatok legjobb magyarázatának... Vajon a fizikai agytól elvált tudat hordozhatja a lélek lényegét, mely a vallási alapelvek szerint a fizikai test halála után tovább hordozza a létezést? Meglátásom szerint ez a halálközeli élmények nyomán felvetődő végső kérdés.*”

A védikus „trializmus”

Az anyagi objektumokon túli, nem materiális felépítésű létezők megismerése értelemszerűen nem lehetséges a tudomány szokványos módszereivel: a megfigyeléssel és a kísérletezéssel (*lásd keretes írásunkat*). Azonban ahogy láttuk, a kutatások *valószínűsítik* egy ilyen testen túli tényező létezését.

Vessünk egy pillantást Indiai ősi szent könyveire, a védikus írásokra. A nyugati emberiség általában pusztán *hajdanvolt emberek bölcselkedéseinek* tekinti az olyan műveket, mint például a *Bhagavad-gītā*. Azonban még napjainkban is több millió ember (a történelem során pedig milliárdok) úgy tekintett rá, mint *isteni kinyilatkoztatásra*, amelyből végleges, tökéletes választ kaphatunk az emberi létet érintő legmélyebb metafizikai kérdésekre. Bármiképp is gondolkodjunk erről, nem lehet érdektelen a védikus szentírások véleménye egy olyan témában, amely meghaladja megismerőképeségünk határait.

A *Bhagavad-gītā* filozófiája (a dualista szemlélethez hasonlóan) az életet,

a tudatot nem az anyagból eredezteti, hanem egy – szanszkrit szóval *átmának* nevezett – magasabb rendű energia jelenlétével magyarázza. Ez az, amit találhatóbb magyar szó hiányában „lélek”-nek nevezhetünk, amelynek jelenléte élővé és tudatossá teszi a testet, s amelynek hiányában a testet halottnak tekintik. Bár a lélektan fogalomkészletében a *lélek* kifejezés inkább a pszichére, gondolataink, érzelmeink, személyiségjegyeink összességére vonatkozik, a szanszkrit *ātma* szó egy transzcendentalis, azaz az anyag felett álló, spirituális részecskére utal – aki maga az élőlény. A test ebben a felfogásban csupán az *ātma* külső, tudatlan öltözete, ami csupán akkor aktív, mikor az *ātmá* energiája áthatja.

Mikroszkopikus szinten az anyagi test nem más, mint rengeteg, meghatározott módon összekapcsolódó vegyület. Ha pedig kicsit nagyobb egységeket összességüként szemléljük, akkor csupán egy bőrszak, amelyben csontok, izmok, zsír, vér, nyirok, belek és egyéb szervek találhatók. Azonban sem a kémiai vegyületek, sem a testszervek nem rendelkeznek a tudat képességével. A védikus felfogás szerint ez a lélek, az önvaló képessége. A testben lakozó élőlény úgy világítja be tudatával az egész testet, ahogy a nap ragyogja be egymagában az egész égboltot.

A *Bhagavad-gītā* így ír a test és a lélek viszonyáról:

Az elpusztíthatatlan, mérhetetlen és örök élőlény anyagi teste mindenképpen megsemmisül...

Tudd meg, hogy az, ami áthatja az egész testet, elpusztíthatatlan! E halhatatlan lelket senki sem képes megsemmisíteni.

A lélek nem ismer sem születést, sem halált. Soha nem keletkezett, nem most jön létre, és a jövőben sem fog megszületni. Születetlen, örökkévaló, mindig létező és ősi, s ha a testet meg is ölik, ő akkor sem pusztul el. (Bg. 2.17-18, 20)

A fizikai test és a transzcendens lélek kettősségén túl azonban a védikus szemlélet szót ejt még egy rétegről, ami köztes helyet foglal el a két minőség között. Ez pedig a *finomfizikai test* (ennek része az elme is), ami a gondolataink, a

vágyaink, érzéseink, intelligenciánk székhelye. A halálkor illetve a halálközeli élményekkor ez a finomtest hordozza a lelket, illetve juttatja el következő rendeltetési helyére. A védikus antropológia szerint tehát az *ember* e három tényező ideiglenes kapcsolata: (1) az örökkévaló lélek, amely az élőlény valódi identitása; (2) a finomfizikai test, elsősorban ez felelős mentális tevékenységeinkért; (3) és a sejteink által felépített, átmeneti biológiai test.

Látásmódok

Van-e valami értelme a tudat látásmódjához elvonatkoztatni, életidegen problémáin töprengeni? Valójában nagyon is mindennapi, életünk minden területére kiható következményei vannak, hogy miként gondolkodunk egyéniségünk lényegéről. A bizonyítatlan materialista feltételezés szerint csupán hatalmas molekuláris gépezetek vagyunk, tudatunk pedig csupán véletlenszerű mellékterméke az anyagi kölcsönhatásoknak. A modern fogyasztói típusú társadalom gyakorlatilag erre a feltevésre épül. Az élet célja eszerint nem több, mint az érzéki és szellemi élvezetek kergéte – a soha el nem ért boldogság reményében. Mindannyian tapasztaljuk, hogy ez az életfelfogás a társadalmi erkölcsök hanyatlásához, a bűnözés és az erőszak erősödéséhez vezet, és végső soron nem teszi elégedetté az embereket.

Ha azonban az ember örök lelki lény, akkor másképp fest a kép. A védikus felfogás szerint az egyszerű életmód és a magas szintű gondolkodás biztosítja az emberi élet valódi sikerét. Létezésünk célja pedig nem az, hogy korlátlanul növeljük anyagi szükségleteinket, hanem hogy megtisztítsuk a lelkünket – saját magunkat – a szennyeződésektől, például az irigységre, a mohóságra és a dühre való hajlamtól. Ennek köszönhetően a lélek jelenlegi teste elhagyása után végérvényesen visszanyerheti az anyag által befedett eredeti tulajdonságait: örökkévalóvá (*sat*), tudással telivé (*cit*) és végtelen boldogság (*ānanda*) részesévé válhat a Legfelsőbb Személy társaságában.

Örök lélek vagyok.
Aham brāhmāsmi

Īśvara Kṛṣṇa dāsa

Tudatjátszmák:

identitások,

s szerepek

és

konfliktusok

„Ki vagyok én?” — erre a kérdésre próbált választ találni az a mintegy húsz neves tudós, gondolkodó és közéleti személyiség, aki elfogadta a Bhaktivedanta Kulturális és Tudományos Intézet meghívását, és július első hétvégéjén eljött Krisna-völgybe. Az előadók többsége — éppúgy mint a kétszáz főnyi hallgatóság — barátként üdvözölte egymást, hiszen az elmúlt három évben szokássá vált, hogy ezen a hétvégén Krisna-völgy fái alatt beszéljék meg az ezredvégi ember problémáit.

Katona Klári zenész, Popper Péter pszichológus és Sivaráma Swami vaisnava teológus nyitó beszélgetése során kiderült, az egyén önazonosságát világnézete alapján határozza meg. Ebben filozófus – Gábor György, Heller Ágnes, Vajda Mihály –, történész – Sonkoly Gábor, Szabó Csilla –, és szociálpszichológus – Pataki Ferenc – éppúgy egyetértett, mint Bitó László biológus vagy Fabinyi Tibor evangélikus teológus. Identitásunk tehát tudatunktól függ, és gyakran változik aszerint, hogy épp milyen társadalmi közegben, milyen környezetben vagyunk.

Az egyén élete során igen sok közösségben fordul meg. Gondoljunk csak arra, hogy mennyire máshogy viselkedünk otthon, a munkahelyünkön vagy egy hivatalban! Emlékezzünk vissza, hogy tíz-tizenöt éve kikkel barátkoztunk, hova jártunk szórakozni, milyen elvárásoknak próbáltunk megfelelni (divat, étkezési szokások, zene, könyv,

stb.), s hogy mostanra mennyit őriztünk meg ezekből. Az előadók gyakran felidéztek, hogy saját életükben is hányszor módosult identitásuk, hány-szor kerültek konfliktusba önmagukkal.

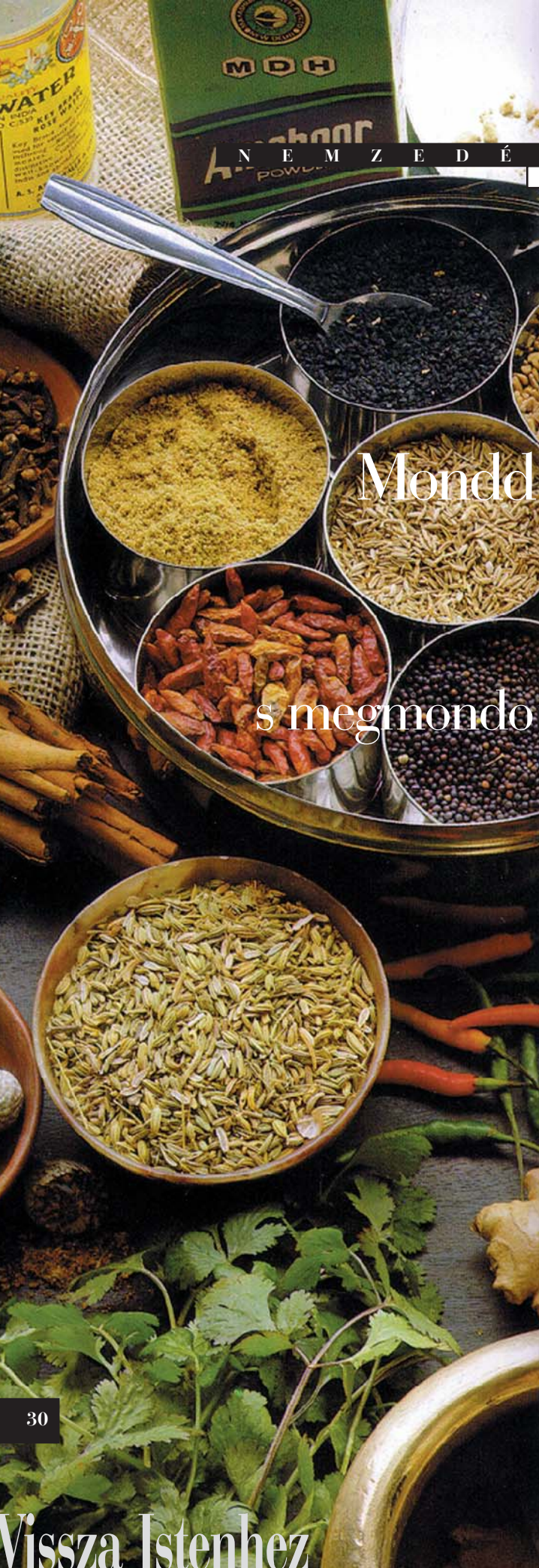
Az állandó változás közben talán biztos fogódzót nyújtanak önazonosságunk „hivatalos” részei: a nemzetiség, a kor, a foglalkozás, a vallás, a lakóhely, a nem, stb. Ám a Nyári Egyetem egyik fontos tanulsága épp az volt, hogy bebizonyosodott, ezek a látszólag könnyen meghatározható tényezők átmenetiek, könnyen változnak és gyakran félreérthetők. A korunk, a foglalkozásunk, a lakhelyünk, a vallásunk megváltozhat, mégsem válunk másik emberré, hiszen emlékszünk, hogy a számtalan (testi, fizikai) változás ellenére ugyanazok maradunk.

Az előadók közötti világnézeti különbségek ennél a lényegi kérdésnél ütköztek ki leginkább. Mi biztosítja önazonosságunk fennmaradását? A kér-

dések emberei, a világi tudósok és filozófusok további kérdésekkel feleltek, és megpróbálták ezekkel körbefogni a problémát. A válaszok emberei, a hívők, a teológusok a szentírások alapján jelentték ki, hogy az éntudat nem testi, hanem lelki eredetű, a lélek pedig örök. Így önazonosságunk – ha átmenetileg meg is zavarják az állandóan változó anyagi kategóriák – szintén lelki, tehát örök.

Az anyagi világ nyugtalanságával szemben a lelki öntudat kínál menedéket. Ennek szemmel látható jele a türelem, a tolerancia, ami a Nyári Egyetem hangulatát is meghatározta. Az előadók és a résztvevők filozófiai meggyőződéstől függetlenül egyetértettek abban, hogy Krisna-völgy nyugalma és békéje ideális helyszín az ember külső és belső konfliktusainak megvitatására és feloldására. Jövő nyáron tehát ismét lesz Nyári Egyetem.

Rādhānātha dāsa

Mondd meg, mit eszel, s megmondom, ki vagy!

„Vegetáriánus receptek? Biztos megint csak unalmas saláták!” – sokaknak talán ez jut eszébe a húsmentes étkezésről. A közhiedelem szerint a növényi alapú étrend szegényes, vagy unalmas, amit csak napjainkban próbálnak meg szója-receptekkel kiegészíteni, hogy így teremtsék meg a húsételek illúzióját. A vegetáriánus szó azonban teljesen másra utal. A latin vegetus szó azt jelenti „egész, egészséges, friss, élettel teli”. A homo vegetus kifejezés testben és lélekben erős embert jelöl. A vegetus szó eredeti jelentése tehát mind testileg, mind erkölcsileg kiegyensúlyozott életmódra utal, ami sokkal több, mint csupán zöldségekben és gyümölcsökben bővelkedő étrend.

A hús nélküli táplálkozásnak ősi gyökerei vannak. Az indiai kultúra kiemelkedő helyet foglal el ebben a tekintetben. Ezen a szubkontinensen a vegetáriánus táplálkozás nem különbségnek számít, hanem több ezer éves tradíció, amely főként a védikus irodalom tanításain alapul.

A *veda* szanszkrit szó, azt jelenti abszolút tudás. A Védák tanítása szerint az emberi létforma arra való, hogy megértjük: nem a test az énünk, hanem a benne lakozó lélek. Jelenleg az átmeneti anyagi testünkkel azonosítjuk magunkat, ezért szenvedünk, pedig eredetileg örök, tudással teli és boldog lelki élőlények vagyunk.

A Legfelsőbb Úr törvénye szerint minden élőlény az Ő fia, bármilyen testben legyen is, és senkinek sincs joga megölni egy másik élőlényt, hacsak a természet törvényei nem rendelték úgy. A tigris megölhet egy alacsonyabb rendű állatot azért, hogy életben maradjon, az ember azonban nem ölhet állatot az önfenntartásáért.

A legtöbb vegetáriánus olyan ember, aki megértette, hogy ahhoz, hogy békésebb társadalomban éljünk, először a saját szívünkől kell kiirtani az erőszakot. Nem meglepő hát, hogy ezrek lesznek vegetáriánusok az igazság után folytatott kutatásuk során. A vegetáriánus életmód fontos lépés egy jobb, békésebb társadalom felé, és akik a vegetáriánusok sorába lépnek, olyan személyekhez csatlakoznak, mint Püthagorasz, Szókratész, Platón, Leonardo da Vinci, John Milton, Newton, Voltaire, Benjamin Franklin, Jean-Jacques Rousseau, Shelley, Tolsztoj, G.B. Shaw, Mahatma Gandhi és Albert Einstein.

Az egészségi, gazdasági és erkölcsi megfontolásokon túl a vegetáriánizmusnak létezik egy magasabb, lelki dimenziója is, amely segít kifejleszteni Isten felé irányuló természetes tiszteletünket és szeretetünket. A Legfelsőbb Úr hívei Iránta érzett szeretetükben semmi olyat nem esznek, amit előzőleg nem ajánlottak fel Neki. A felajánlott ételt Isten saját lelki természetével hatja át, ezért aki ilyen ételt fogyaszt, könnyen fejlődhet az önmegvalósítás terén. A Legfelsőbb Úrnak felajánlott étel fogyasztása a vegetáriánus étrend végső tökéletessége.

Akik kipróbálják ezeket a recepteket, megismerhetik annak a főzésnek a felszabadult örömét, amely nem teszi szükségessé ártatlan testvéreink, az állatok lemészárlását. Reméljük elégedettséget fog okozni azoknak, akik az indiai konyha iránt érdeklődnek, és tisztább, békésebb életre vágnak.

Rohiṇī devī dāśī

ALU PATRA

♦ Burgonyás tekercs

Hozzávalók:

4 közepes burgonya, 2 evőkanál kókuszreszelék, 2 kávéskanál szezám, 2 kávéskanál finomra reszelt friss gyömbér, 1 evőkanál finomra vágott friss petrezselyemzöld, 1/2 kávéskanál só, 2 zöldpaprika, finomra vágva, 2 evőkanál citromlé, 2 kávéskanál barna cukor, 2 kávéskanál garam masala, 1/2 kávéskanál kurkuma, 1 kávéskanál só, 1/4 kávéskanál erős fűszerpaprika, 20 dkg finomliszt, 1 dl víz, olaj a sütéshez

Először a töltelékét készítjük el, hogy lehűljön, mire elkészül a tészta. A burgonyát héjában megfőzzük, lehúzzuk a héját, és villával összetörjük. Belekeverjük a kókuszreszeléket és a következő nyolc hozzávalót (a masalával bezárólag). Tételünk egy kevés burgonyakeményítőt vagy sárgaborsólisztet a töltelékbe, hogy megakadályozzuk, hogy a burgonya sütés közben kijöjjön a tésztából. Félretesszük, amíg meggyúrjuk a tésztát. A lisztet, a kurkumát, a fűszerpaprikát és fél kávéskanál sót összekeverünk, majd lassan hozzáadjuk a vizet. Kemény tésztát kapunk, amit addig gyúrunk, míg megpuhul és rugalmas lesz. Lisztezett nyújtódeszkán 3 mm vastag téglalapot gyúrunk belőle. A hideg burgonyát egyenletesen elosztjuk a tetején, majd szorosan feltekerjük, mint a bejglit. Éles, recés késsel 1 cm széles szeletekre vágjuk a hengert. Két tenyerünk között kissé kilapítjuk a korongokat, és forró olajban 3-5 perc alatt mindkét oldalukat aranybarnára sütjük.

Hare Krisna és HARDCORE

Mi köze van egymáshoz a Kṛṣṇa-tudatnak és a kemény rockzenének, a metalnak, sőt a hardcore-nak?

A válasz nem egyszerű, hiszen látványosan nehezen fér meg egymással a békés lelki élet és a több ezer wattnyi hangerő - valójában azonban nem is állnak olyan távol egymástól, mint gondolnánk.

Már több ezer évvel ezelőtt, hogy megjelent az első elektromos gitár, és több ezer évvel ezelőtt, hogy a mai Kṛṣṇa-tudatos zenekarok, a Shelter, a 108 vagy a Mantra elkezdtek zenélni, a Hare Krísnások lelki elődei húros hangszereiket pengetve hirdették a Legfelsőbb Személy, az eredeti létező dicsőségét szerte a mindenségben, hogy a lelki életet tanítsák az esendő élőlényeknek. A védikus irodalom gyöngyszemében, a *Śrīmad-Bhāgavatamban* ezt mondja magáról Nārada Muni, az állandóan utazó, szent életű prédikátor, akit a három bolygórendszer öröme csodálatos zenei tehetséggel áldott meg az Úr:

*deva-dattām imām vīṇām
svara-brahma-vibhūṣitām
mūrcchayitvā hari-kathām
gāyamānaś carāmy aham*

„Így vándorlok, állandóan az Úr dicsőségének transzcendentális üzenetét énekelve, s a transzcendentális hangú

vīṇān játszom, melyet az Úr Kṛṣṇa adott nekem.”

Ugyanis mint több más vallásban, a Kṛṣṇa-tudatban is központi szerepet tölt be Isten nevének közös, áhítatos éneklése, mely a védikus szentírásek tanúsága szerint is a legkönnyebb és legörömtelibb útja az anyagi vágyakkal szennyezett emberi szív megtisztításának, és az Isten iránti tiszta szeretet felébresztésének, amely mentes minden önzéstől.

Énekeljünk együtt

A XV. század Indiájában fellépő Caitanya Mahāprabhu, a *gauḍīya vaiṣṇava* tradíció legfontosabb tanítója - akiben a bengáli társadalom legfelvilágosultabb tudósai a szentírásek leírása és különleges tettei alapján már életében felismerik Isten inkarnációját - hatalmas csapatot szervez maga köré a kor legkiválóbb zenészeiből, énekeseiből és táncosaiból, amellyel valóságos szellemi forradalmat indít el. Filozófiájának alapja minden ok okának, vagyis Istennek a megértése egy egyszerű folyamaton, Isten nevének közös éneklésén keresztül, hiszen a Védák leírása szerint jelenleg nincsen más jó szívvel javasolható folyamat azok számára, akik valóban kíváncsiak létük eredetére és végső céljára.

Nem sokkal később Narottama dāsa Ṭhākura, korának jeles költője és lelki tanítója szókimondó és kemény dalaival prédikál, melyeket mind a mai napig énekelnek Nyugat-Indiában.

Hozzánk időben még közelebb, a XIX. században élt és munkálkodott Bhaktivinoda Ṭhākura, aki kiemelkedő költőként, íróként és lelki vezetőként életre kelti a már szinte teljesen elfelejtett *gaudīya vaiṣṇavizm*ust. Költeményei erőteljességére mi sem jellemzőbb, hogy ezek inspirálták a Shelter „Saranagati”, a 108 „Gopinatha”, és a Mantra „Ébredj fel!” című számaikat.

Nem is olyan hangos

„Jó, jó... de miért kell fel-alá rohangálni és ugrálni a színpadon, több ezer wattal ordítani?” - kérdezheti joggal a kedves olvasó.

A XX. század végén a rockzene a fiatalabb és részben az idősebb korosztály számára is általánosan elfogadott közlési móddá vált, olyan kommunikációs csatornává, amellyel számolni lehet és számolni érdemes, ha valakinek fontos mondanivalója van az emberek számára. A rockzene a lázadásról szól, ez a lázadás azonban csak akkor érheti el igazi célját - a társadalom és a benne élő emberek megváltoztatását -, ha túllépi saját korlátait, azt hogy a kiüresedettnek tűnő világot az élvezetek végtelen hajszolásával vagy az azt követő kiábrándultsággal próbálja megváltoztatni.

Napjainkban a rockzene megjelenésével nyert igazán teret az alkohol- és kábítószerfogyasztás, a korlátlan nemi élet és az az önközpontú filozófia, hogy az élet egyetlen célja: élvezni, amennyit csak lehet. Ez kezdetben egyfajta lázadás volt a lelketlenné vált társadalom és a képmutató vallás korlátaival szemben, de a visszájára fordult eredményt ma mindannyian látjuk: szinte bármit meg lehet tenni a vélt boldogság reményében, de soha nem látható mértékben nő a lelki betegségek és az öngyilkosságok száma.

És ha mindenki ugyanazokba a kilátástalan, haszon és cél nélküli tettekbe merül, akkor mit jelent a lázadás? Miért ne lehetne egy új forradalmat elindítani? Miért ne lehetne egy új lázadás a lelki, vagy legalábbis az emberi értékek visszaállításáért?

Egyébként azt hiszem, a forradalmak általános zajszintjét tekintve a miénk nem is olyan hangos. És mindenki megnyugtatósaúl: ha a világ meghallja, amit mondani szeretnénk, és egyszer elcsendesedik a fűlsiketítő csatazaj, amivel most versenyeznünk kell, akkor mi is leülünk majd békésen *bhajan*ozni.

Viṣṇu Gaurāṅga dāsa

Mantra

ember t játszani

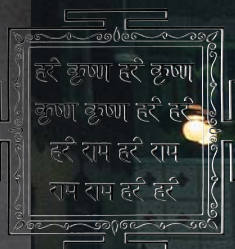
MEGJELENT!

ÚJ LEMEZ CD-N ÉS KAZETTÁN

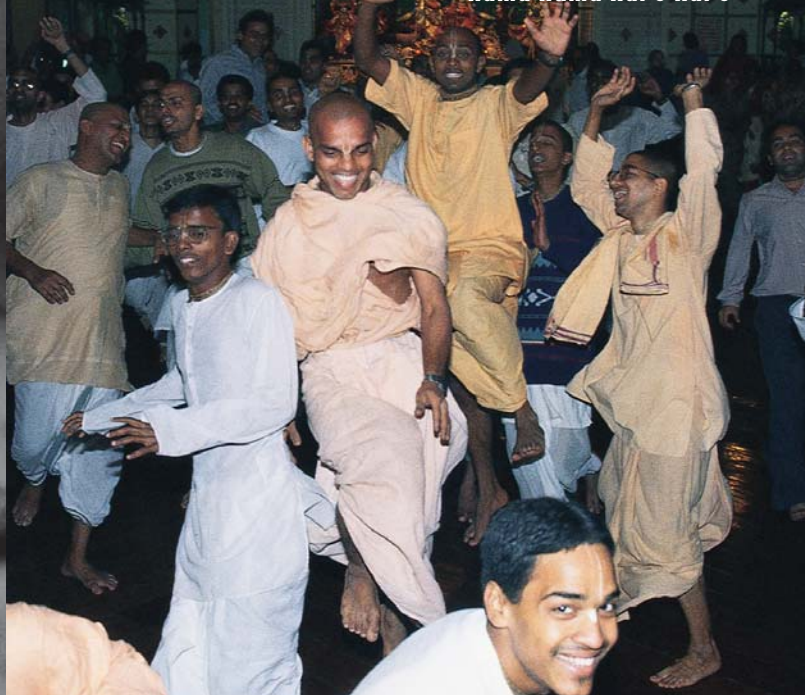
MEGRENDELHETŐ: MANTRA@MANTRA.HU

AZOK A BOLTOK, AHOL BIZTOSAN MEGKAPOD:

GOVINDA ÉTELBÁR 1181 BUDAPEST, VASÚT U.48.; GOVINDA ÉTTEREM BUDAPEST V. BELGRÁD RKP. 18.;
HAMMER ZENEBARLANG 1114 BUDAPEST, VILLÁNYI ÚT 10.; HAMMER ZENÉVÁR 3300 EGER, CSIKY S. U. 5.;
ROCK-NESS HANGLEMEZ BOLT DEBRECEN 4029, DEBRECEN ÁRUHÁZ - CSAPÓ U. 28-32.; HEADBANGER
BUDAPEST XIX. PANNÓNIA U.1.; SOLARIS BUDAPEST XIII. SZT. ISTVÁN KRT. 16.; ELEKTROMOS KROKODIL
BUDAPEST VIII. JÓZSEF KRT. 2.; HALLER DISZKONT BUDAPEST 1101 KORÁNYI S. U. 53.; ROCKWORLD BUDAPEST
ERZSÉBET KRT. 17.; BUDAÖRSI DISZKONT BUDAÖRS BUDAPEST ÚT 47/1.; NEPHILIM GYÖR ÚJVILÁG U. 1.
MCD ZENESZALON 1051 BP. VÖRÖSMARTY TÉR 1.; MCD AMADEUS 1051 BP. SZENDE P. ÚT 1.; MCD ZENESAROK
1083 BP. JÓZSEF KRT. 50. MCD ZENÉÁRUHÁZ 1066 BP. JÓKAI ÚT 40.; MCD BUDAFOK CAMPONA; MCD PÉCS
7624, JÓKAI TÉR 3.; MCD DEBRECEN 4025 PIAC U. 71.; MCD SZEGED 6721 HAJNÓCZI U. 9.; MCD VESZPRÉM 8200
SZABADSÁG TÉR 13.; MCD GYÖR 9021 BAJCSISZILINSZKY ÚT 42.

Hare Kṛṣṇa Hare Kṛṣṇa
Kṛṣṇa Kṛṣṇa Hare Hare
Hare Rāma Hare Rāma
Rāma Rāma Hare Hare

Élet-stílus

Egészséges életmód az Ajurvéda alapelvei szerint

Az Ajurvéda India ősi gyógyító rendszere, amely egyidős a Védákkal. E tudomány egészségfelfogását, mint a többi ősi rendszerét is, a holisztikus szemlélet jellemzi. Az Áju, vagyis az élet, az Ajurvéda szerint négy alapelv jelenlétét és harmonikus együttműködését jelenti: az *ātma*, vagyis a lélek, az örök tudatos önvaló; a *manas*, vagyis az elme, psziché, a finomfizikai test; az *indriyák*, vagyis az érzékszervek; valamint a *śaríra*, vagyis a fizika test. Betegségnek azt az állapotot nevezzük, amikor valamilyen oknál fogva e négy elv bármelyikének funkciói leromlanak, vagy a harmonikus kapcsolat felborul.

A betegségek okai az Ajurvédában

Mivel az élet jelenségét létrehozó négy elv közül a lélek a legmagasabb rendű, és ezáltal a többi is képes irányítani, számos betegség lelki szintről ered. A lélek örök és halhatatlan ugyan, és az anyagi energia nem képes hatást gyakorolni rá, de szabad akarata miatt belebonyolódhat a tettek és visszahatások, vagyis a karma láncolatába, ami az ismétlődő születés és halál, és az ehhez kapcsolódó szenvedés forrása. Ennek során a lélek elveszíti eredeti, tiszta tudatosságát és intelligenciáját. E jelenséget az Ajurvédában *pragjá-aparādhának* nevezik. A tökéletes tudás hiányában a lélek helytelen életmódot alakít ki, és az érzékszerveit helytelen, szegényes vagy túlzott ingereknek teszi ki. Ilyenek a helytelen vagy túlzott táplálkozás, kábító-és mámorítószerek fogyasztása, túlzott vagy erkölcstelen szexuális élet, és a féktelen szórakozás legtöbb formája. Ezt a jelenséget *asatmya-*

indriyārtha-samyogának nevezzük. A betegségek harmadik oka a külső körülményekben keresendő. A környezet ma sok helyen erősen szennyezett, ezért a szervezetbe számos mérgeanyag, nehézfémek, növényvédő szerek, antibiotikumok, hormonok és rákkeltő vegyületek kerülnek be. Az időjárási és környezeti tényezőket (városi szmog, kevés zöldövezet, zaj, tömeg) szintén ide sorolhatjuk. Az Ajurvédában ezeket *parināmának* nevezzük. De ide sorolható a stressz, az önfenntartásért folytatott küzdelem feszültségei és a szociális, családi és más szintű konfliktusok is.

A betegségek gyógy módjai

A gyógyítás az Ajurvédában a betegség okának megszüntetését, és az egyensúly helyreállítását jelenti. Ennek három fő pillére az *āhāra*, vagyis a helyes táplálkozás elsajátítása, a *vihāra*, vagyis a megfelelő napirend és életmód kialakítása, valamint az *ausadhī*, az ajurvédikus méregtelenítő, gyógyító és megfiatalító terápiák alkalmazása. Bér az utóbbihoz szakértő ajurvédikus orvos diagnózisa és ellenőrzése, valamint általában a megfelelő felszereltségű ajurvédikus klinika szükséges, az első kettőt nem csak a kialakult egyensúlyzavar helyreállítása, hanem a betegségek megelőzése céljából saját magunk is alkalmazhatjuk. Az egyéni testalkatunknak megfelelő, egészséges és természetes táplálkozás, valamint a megfelelően kialakított, harmonikus napirend remek módon szolgálja az egészség, az életerő és a jókedv helyreállítását. Az alábbiakban néhány alapvető tanácsot foglaltam össze ennek érdekében.

Gaurāṅga dāsa

Tanácsok az egészséges életmódhoz:

1. Folytassunk a testalkatunknak megfelelően összeállított, vegetáriánus táplálkozást, amely lehetőleg tartalmazzon minél több természetes és bioélelmiszert.
2. Az elkészített ételeket ajánljuk fel Kṛṣṇának, így karmikusan is tisztává válnak.
3. Lehetőleg mértékletesen együnk, és egy vagy kéthetente tartsunk egy böjtnapot.
4. Kövessünk rendszeres napirendet, amelyben a lelki gyakorlatok, a megfelelő pihenés, testmozgás, munka és érzelmi élet is helyet kap.
5. Keljünk fel reggel korán, zuhanyozzunk, majd meditáljunk, jógázzunk, végezzünk légzőgyakorlatokat.
6. Ne dolgozzunk túl sokat (többet, mint 8-10 óra), hiszen úgyis annyit fogunk kapni mindenből, amennyi jár.
7. Este pihenjünk le korán, és ne együnk túl sokat éjszakára!
8. Minden nap végezzünk legalább fél óra testmozgást!
9. Kerüljük a káros szokásokat vagy a túlzott élvezeteket!
10. Ne tartsuk magunkban a negatív érzelmeket és gondolatokat!

A környezet hatása az énrre

Az emberi kultúra régi emlékeiben kutatva azt találjuk, hogy a különféle célokat szolgáló épületek alakját, elrendezését, sőt a bennük használt építészeti formákat, mintákat, alakzatokat és színeket is gondosan lefektetett térrendező elvek alapján határozták meg. Ez a hagyomány a kínai és az indiai kultúrában maradt fenn a legrendszeresebb formában. A térrendezés és az építészet kínai tudományát feng shuinak, indiai hagyományait pedig *Vastu-sástrának* nevezik.

A *Vastu-sástra* nem más, mint a természeti törvények figyelembevétele egy épület vagy lakóhely megépítése során. Ismeretes, hogy a természeti törvények meghatározzák a környezetünket. A tengerekkel körbevett szárazföldeken vannak síkságok, hegyek, medencék és más domborzati képződmények, vala-

mint folyók, patakok és tavak. A föld felszínét különböző minőségű talaj borítja, mélyében pedig ásványok, ércsek találhatók. Mindezek a tényezők más és más életfeltételeket biztosítanak a különböző tájakat benépesítő emberek, állatok számára.

A természet finom szintű törvényei befolyásolják az élet jobbra vagy rosszabbra fordulását, úgyhogy a természetes környezethez és annak törvényeihez való megfelelő alkalmazkodás minden élőlény érdeke. Persze ahhoz, hogy alkalmazkodni tudjunk hozzájuk, először meg kell ismernünk őket. Ebben a *Vastu-sástra* ősi tudománya nagy segítségünkre lehet.

Ha természetes környezetünkben megfigyeljük az állatok viselkedését, nyilvánvaló, hogy ösztönszerűen, mintegy a beljük programozott genetikai kód segítségével érzik meg a környezeti hatásokat és törvényszerűségeket, és ugyanilyen természetes módon tudnak alkalmazkodni hozzájuk. Az ember esetében ezt az ösztönszerűséget már nem találjuk meg. Az állatok ösztönétét az embernél az intuíciónak kellene helyettesítenie, ha azonban nem tudunk ráérezni a természet finomabb törvényszerűségeire, akkor érdemes a *Vastu-sástra* tudományát tanulmányoznunk, melyet emelkedett és érzékeny bölcsek állítottak össze az emberiség javára.

Az ember ugyanabban a világban él, mint az összes többi élőlény, és ugyanazoknak a környezeti hatásoknak és ártalmaknak van kitéve. Látszólag mindenhol megél, ahol elegendő ételhez és vízhez jut, ám nagyon szűk tartományban mozognak azok a feltételek, amelyek között fizikai és mentális energiája és erkölcsi értékei teljes mértékben ki tudnak bontakozni. Az ellenséges környezeti hatások elleni védekezés legfontosabb erődjé a lakóhely. Az építkezési szokásoknál a modern építészetben a vizuális és funkcionális szempontok, valamint az egyén társadalmi státusza, személyes énképe a meghatározó tényező. A *Vastu-sástra* ezzel szemben egy olyan építészeti hagyomány, melynek fő célja az, hogy harmóniát teremtsen az ember, a természet és az épület között. A modern építészet a látszólagos kényelmet helyezi előtérben, míg a védikus a környezeti hatásokkal szembeni megfelelő védelmet, valamint az olyan légkör megteremtését, amely kedvez a lelki tökéletességre irányuló törekvéseknek, és elégedettséget hoz az ember életébe. Miért ne kapná meg mindenki a lehetőséget arra, hogy jobba, sikeresebbé és boldogabbá tegye az életét a *Vastu-sástra* elveinek a lakókörnyezetben való alkalmazásával?

Gaurāṅga dāsa

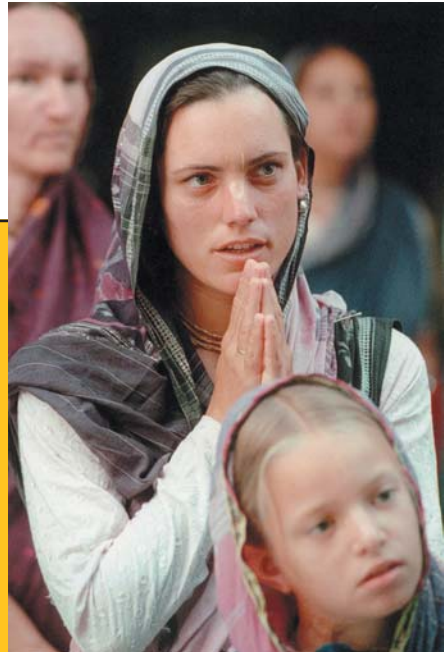
É L E T - S T Í L U S

ÉLETÜNK KRISNA-VÖLGYBEN

Élet-stílus

Életünk

KRISNA - VÖLGYBEN

A Balaton partjától mintegy 30 kilométerre délre, Somogyvámos határában található a 150 hektáros Krisna-völgy, Indiai Kulturális Központ és Biofarm. A szelíd lankás somogyi birtokot kis patak szeli át, mely tisztavízű forrásokból táplálkozik.

Az Európában egyedülálló Krisna-tudatos települést azzal a céllal hoztuk létre, hogy szellemi és lelki harmónián alapuló természetes életmódot mutassunk be. Farmközösségünk mottója: „Egyszerű életmód – magas szintű gondolkodás”. Ezt az életelvet a világszerte elismert indiai tudós, lelki tanítómester, Ő Isteni Kegyelme A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda fogalmazta meg a hetvenes évek elején, a gaudiya vaisnava kultúra és vallás hagyományait képviselve.

Egyházunk megalakulása óta kerestünk egy olyan helyet, ahol gyakorlatban is megvalósíthatnánk a fenti elvet. 1993-ban a közel hétszáz lelket számláló Somogyvámos mellett döntöttünk. A kis település polgármestere, Hanzel László nagy fantáziát látott a Krisna-farm gondolatában, és hamarosan a falubeliek is megismertek és befogadtak bennünket. Krisna-völgy ma is folyamatosan épül. 1994-ben először a vaisnava templom építésével kezdtük, majd következett a pékség, a művészeti stúdió, a vendégház, a fizekasműhely és a lakóházak. Idén az iskolán a sor, s 2016-ra talán minden elképzelésünk valóra válik.

Jelenleg százötvenen élünk itt. Legtöbben már családok, de rajtuk kívül férfi- és női szerzetesek is laknak itt, akik az ország különböző részeiről költöztek Krisna-völgybe. A közösség egyes tagjai a földet művelik vagy a teheneket gondozzák, mások az étteremben,

az ajándékboltban, vagy a pékségben dolgoznak, és vannak, akik az idegenforgalomban, az adminisztrációban, valamint a különféle templomi szolgáltatokban vesznek részt. Mindenki talál számára megfelelő munkát, mivel azonban életünk középpontjában Isten – Kṛṣṇa áll, nem a pénz, hanem az odaadással végzett munka a legfőbb elv.

A művészeti stúdióban fél tíztől fél hatig alkotnak a szobrászok, a keramikusok, a festők, a grafikusok. Patita Pāvana dāsa mutatja a vendégház recepciójának indiai stílusú látványtervét és a már meglévő díszítőelemeket. Hatalmas kapuőrző elefántot formáznak a műteremben, amelyből kettőt öntenek.

– 1995-ben találkoztam először krisnákkal egy szegedi fesztiválon – meséli Patita Pāvana dāsa. – Nagyon megérintett a filozófiájuk, hiszen alapvető igazságokról beszéltek. Még azon a nyáron eljöttem Krisna-völgy táborába. Ekkor döbbsentem rá a bölcs

Vissza Istenhez

mondás igazságára: „a várost az emberek teremtették, a vidéket pedig Isten.” Közben megszűnt a munkahelyem, itt meg üvegfüvőt kerestek. Nem állt távol tőlem, végülis mindent meg lehet tanulni. S ebben láttam a jövőt. 1997 őszén jöttem a farmra, s 1999-ben megnősültem. Fizetésünk nincs, teljes ellátást kapunk a templomtól, és ha valamire kell pénz, kapunk annyit, hogy utazásra, hétköznapi szükségleteinkre elég legyen.”

Több pedagógus közreműködésével 3 évvel ezelőtt kísérleti jelleggel elkezdtük a védikus rendszerű általános iskolai oktatást. A gyermekek a védikus iskolában minden közismereti tárgyat elsajátítanak, mellette pedig játékos formában megismerkednek a vallás filozófiai és gyakorlati alapjaival és a magasabb rendű erkölcsi értékekkel. Bekezdődnek a mezőgazdasági munkákba, tanulnak énekelni, hangszereken játszani, virágfüzért készíteni, ruhát varni és főzni. Egyszerű, nyugodt életet élnek, harmóniában az őket körülvevő környezettel. Hasonló megfontolások miatt költözött Krisna-völgybe családjával együtt Fehér Attila Budapestről. Tiszta környezetben tiszta életre vágytak.

– Egyre több negatív hatás érte gyermekünket az óvodában – meséli Attila. – Hogy mást ne mondjak, átvette a csúnya szavakat a többiektől. Miután nem volt tévénk, a fiunk nem tudott a véres rajzfilmekről beszélgetni. A vegetáriánusság ugyancsak sok problémát

okozott neki az ebédkor. Feleségemmel együtt a minőségi életmód mellett tettük le a voksunkat. Nem dohányoztunk, nem ettünk húst, amikor pedig megismertük az ősi indiai filozófiát, nem volt kétséges számunkra, hogy miként szeretnénk leélni az életünket. Harmadik éve lakunk itt.

Attila ajándéktárgyakat készítő műhelyt vezet a faluban.

– Délelőtt én is a műhelyben vagyok – veszi át a szót Rita, a felesége. – Ebéd után segíték a leckeírásban Kunḍalinak. És vár rám a házimunka. Kézzel szoktam mosni, cserépkályhával fűtünk. Sokat vagyunk a természetben. Imádunk kerékpározni a környéken.

A friss virágokkal ékesített oltáron Śrī Śrī Rādhā-Śyāmasundara áll – a csodálatos Isteni pár, akik nemcsak a templomban kapnak központi szerepet, hanem Új Vraja Dhama minden lakójának szívében is. Az oltáron, a naponta ötször bemutatott szertartásokat a több ezer éves *vaiṣṇava* hagyományoknak megfelelően végezzük, melyek célja Istennel való kapcsolatunk erősítése, és az, hogy kimutassuk Iránta érzett parányi szeretetünket és odaadásunkat.

– Kṛṣṇát tökéletesen tiszta, anyagi megnyilvánulásoktól mentes személynékként tartjuk – mondja Atula Kṛṣṇa dāsa. Ő az egyike azoknak a lelkészeknek, akik a templomi imádatokkal kapcsolatos te-

endőket végzik. Kialakult napi ritmusa szerint hajnal fél négykor kel, majd részt vesz a közös lelki programon a templomban. Istenszeretetünk fejlődéséhez segítenek hozzá a reggeli lelki gyakorlatok, melyeken közösen emlékezünk Kṛṣṇára, Róla énekelünk és közösen tanuljuk a szentírásokat.

– Boldog vagyok, hogy eddig eljutottunk – árulja el Gaura Śakti dāsa, Krisna-völgy vezetője. – De nem dőltek hátra elégedetten a fotelban. A meglévő tapasztalatok hitet és bizakodást adnak a további célok valóra váltásához. És van még tennivalónk bőven.

Hitre, reményre bizony szükség van. És hozzá boldogságra. Mit is szoktunk mondani? „Gaurāṅga!” Vagyis: „Légy boldog!” Ha mindig őszintén és mély hittel énekeljük Isten szent neveit, nemcsak boldogok leszünk, hanem szívünket és tudatunkat megtisztítva, életünk végén hazatérhetünk, vissza Istenhez.

Rādhikā devī dāsi

A varjúnépszámlálás

A tizenhatodik században India népe a Nagy Akbar császár fenséges árnyékában élte napjait. Akbar kiváló államférfi, a hatalmas Mughal birodalom legnagyobb uralkodója volt. Udvarában zenészek, festők és poéták élvezték jóindulatát: a művészet, a kultúra sohasem látott virágzásnak indult.

Brahma Kavi hírneves költő volt, aki szívesen szónokolt az igazi szeretet, a példás erkölcsű élet, a társadalmi igazságosság mellett. Hírneve a fenséges Akbar császár figyelmét sem kerülte el. Az uralkodó meghívásának eleget téve Brahma Kavi, a későbbi Birbal, az udvarba érkezése napjától majd harminc esztendőn át elválaszthatatlan társa, tanácsadója, bensőséges barátja volt a császárnak. Felejthetetlen alakja ma is elevenen él az indiai nép emlékezetében.

Az uralkodó szálláshelyének közelében volt a Diwáni Khász, azaz a Magánkihallgatások Csarnoka. Ez nagyságát tekintve nem volt akkora, mint a Diwáni Ám, amit a nagyközönség számára tartottak fent, de gyönyörű díszekkel és páratlan bútorokkal volt ékes. Ezen a helyen általában a legbensőségesebb udvari emberek és előkelők gyűltek össze, hogy a császárral fontos államügyeket vitassanak meg. Néha más, könnyebb fajsúlyú kérdések is szóba kerültek, mint például, hogy hol terem a legjobb dinnye, vagy hogy ki a legbölcsebb tudós. Olykor-olykor az uralkodó kedvét lelte abban is, hogy olyan fogós kérdéseket vessen fel, melyekről az általános nézet az volt, hogy lehetetlen megválaszolni őket. Birbal azonban, aki bármilyen képtelenségre megadta a feleletet, ezt épp ellenkezőleg gondolta.

Egy reggel, amikor az uralkodó elfoglalta trónusát a Diwáni Khász teremben, a következő kérdést tette fel:

– Mondjátok meg, de azonnal, hogy hány varjú van egész Ágrában! Most rögtön tudni akarom a választ! De figyelmeztetek benneteket, ha nem pontos adatot adtok, haragom kíméletlenül lesújt reátok!

Az udvarnokok vészjóslóan tekintettek egymásra. Most mit tegyenek? Néhányuknak volt némi elképzelése arról, hogy hány elefánt van a városban, mások a lovak számát tudták többé-kevésbé meghatározni. Az egyikük még azt is tudni vélte, hogy hozzávetőlegesen hány papagáj lehet. De hogy varjú? Egyesek isteni sugallatért fohászkodtak. Mások próbáltak észrevétlenül elrejtőzni a társaik háta mögé. Néhányan nagy érdeklődéssel pásztázták az eget, annak

reményében, hogyha sikerülne megszámlálniuk a fölöttük elhaladó varjakat, következtetéseket tudnának levonni a teljes létszámukra vonatkozóan. Egyedül Rája Birbal arcán ült nyugodt mosoly.

– Felséges Uram, - mondta néhány perc elteltével. – Összesen tízezer-hatszázhatvanhat varjú van Ágrában.

– Óh? – mondta Akbar kételkedő tekintettel. – Nem hibázhatod el az állításodat, mert ellenőrzésképpen pontos számítást fogunk végezni!

– Természetesen, Nagyuram, állok elébe! – válaszolt megingathatatlanul Birbal. – De sajnos nem számíhattok arra, hogy minden varjú Ágrában maradjon, amíg elvégzitek. Néhányan közülük talán átrepülnek Delhibe, hogy meglátogassák a barátaikat és hozzátartozóikat, és emiatt talán majd úgy találhatjátok, hogy kevesebb van belőlük, mint amit én mondtam. De az is előfordulhat, hogy az ágrábeliek rokonsága röpköd át ide, ami viszont megnöveli az említett létszámot. De a legnagyobb bizonyossággal állíthatom, hogy ebben és csakis ebben a pillanatban tízezer-hatszázhatvanhat varjú tartózkodik városunkban!

Erre az érvelésre Akbar már nem tudott mit mondani, fel kellett adnia a játszmát. – Birbal, te felülmúlhatatlan vagy! – kiáltott fel és hatalmas hahotában tört ki. A császár haragjától rettegő udvarnép pedig megkönnyebbülten lélegzett fel, hálát adva Birbal pengeéles eszének.

Földíttott: Kṛṣṇa-līlā devī dāśī

Krishna Dharma Rámájana

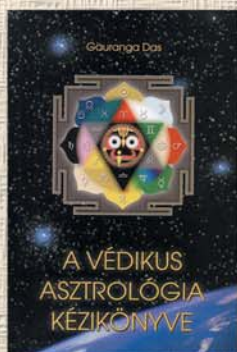
A Rámájana, India ősi eposza a világ legrégebbi írásainak egyike. Lenyűgözően izgalmas, mégis felemelő meséje erényről és becsületről, jó és gonosz harcáról, a lélek bölcsességéről, életről és halálról korszakokon keresztül megszámlálhatatlan nemzedéknek volt féltve őrzött kincse, s mind a mai napig ott él nemcsak India, de egész Ázsia népének szívében.

524 oldal, 2500 Ft

Gauranga Das VASZTU

Az otthonteremtés időtlen tudománya

A Vasztu a védikus építészet és térrendezés tudományát tárja az olvasó elé. Az itt ismertetett egyszerű elveket bárki alkalmazhatja saját otthona megtervezése és berendezése során. A könyv azoknak is érdekes olvasmány, akik már megismerkedtek a feng shui alapelveivel, de azok számára is jól követhető eligazítást nyújt, akik most kezdenek környezetük átalakításához. 176 oldal, 1450 Ft

Gauranga Das A védikus asztrológia kézikönyve

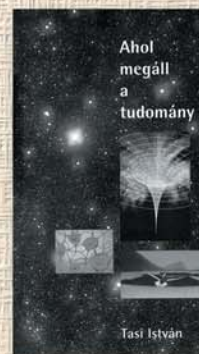
Magyar nyelven először jelenik meg olyan eredeti alkotás, amely az asztrológia rég elveszett titkait taglalja az ősi indiai mesterek tanításai alapján. E könyv segítségével még az is jártassá válhat az asztrológia tudományában, aki mindeddig semmit nem tudott róla, és olyan ismeretekre tehet szert, melyeket egész élete során használhat majd.

288 oldal, 1850 Ft

Tasi István Ahol megáll a tudomány

Ki vagyok én? Mi történik a halál után? Hogyan keletkezett a világ? Honnan származnak az élőlények? Milyen régi az emberi kultúra? Mi az élet végső célja? Ahol megáll a tudomány, India bölcsessége ott is választ kínál...

288 oldal, 1100 Ft

Lál Kiadó

Levélcím: 1286 Budapest, Pf. 18. Tel.: (30) 250-8299

E-mail: sundara@mail.elender.hu

A könyveket postai utánvétellel küldjük ki.

Az árak a postaköltséget nem tartalmazzák!

A Lál Kiadó könyvajánlata

Śrīla Prabhupāda könyvei

Śrīmad-Bhāgavatam (1-10 Ének)

E tizennyolcezer versből álló monumentális alkotás, melyet „a Védikus Irodalom fájának érett gyümölcsének” neveznek, a védikus tudás legteljesebb és leghitelesebb magyarázata.

800-1200 oldal között, kötve, színes illusztrációkkal

Megrendelhető még:

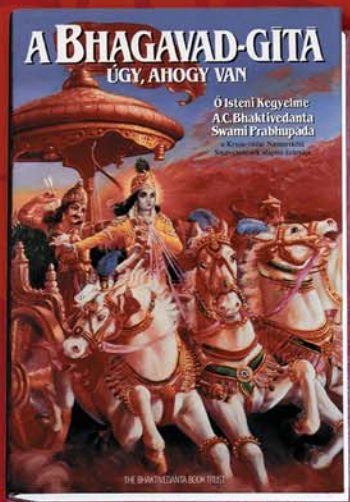
Az odaadás nektárja

Śrī Caitanya tanítása

Az önmegvalósítás tudománya

A tanítások nektárja

Prabhupada

A Bhagavad-gītā, úgy ahogy van

A Bhagavad-gītā, melyet India lelki bölcsességének tartanak, az ember alapvető természetét, környezetét, s végül Istennel való kapcsolatát érintő mélységes védikus tudomány foglalja össze.

976 oldal, kötve, színes illusztrációkkal

Śrī Caitanya Caritāmṛta

E könyv a legfontosabb alkotás Śrī Caitanya Mahāprabhunak, az Istenség Legfelsőbb Személyisége inkarnációjának életéről és tanításairól. Śrī Kṛṣṇa Caitanya annak a nagy társadalmi és vallási mozgalmak az úttörője, amely Indiában kezdődött el a XVI. század elején, és amely közvetve vagy közvetlenül nemcsak India, de az egész világ vallásos és filozófiai gondolkodására hatással volt.

1680 oldal, kötve, több mint 100 színes képpel, teljes szójegyzékkel, mérete: 260 x 190 mm

